ISSAT - INSTITUTI I STUDIMEVE STRATEGJIKE DHE TRAJNIMEVE TIRANË

CIKËL LEKSIONESH

DIPLOMACI

HISTORI

KULTURË

ART

TRADITË SHQIPTARE

Në studion e Profesor Joseph S. Nye, Jr

ALBANIAN-ANGLO-AMERICAN STUDIES
MAL BERISHA
AAAS - SSHAA
STUDIME SHQIPTARO — ANGLO-AMERIKANE

SOFT POWER

SPECIALE

Në studion e profesor Joseph S. Nye, Jr.

Nga Mal Berisha

Biseda me profesor Nye rreth teorisë së tij të "Pushtetit të Butë" ishte shumë interesante. Pashë që zbatimi i asaj teorie në praktikën dhe përvojën time diplomatike ishte në përputhje me tezat e Profesorit.

•Biseda me profesor Nye rreth teorisë së tij të "Pushtetit të Butë" ishte shumë interesante. Pashë që zbatimi i asaj teorie në praktikën dhe përvojën time diplomatike ishte në përputhje me tezat e Profesorit…

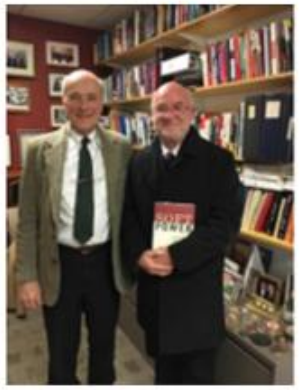

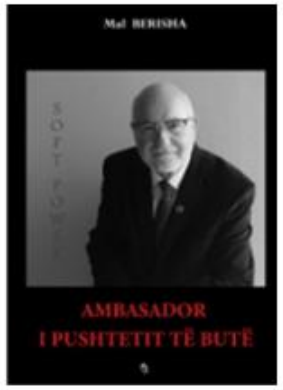

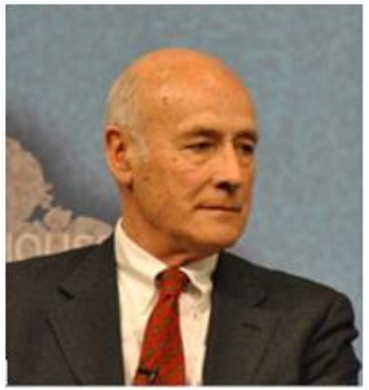

"I was impressed by the experience and sophistication of Mr. Berisha. We had an interesting conversation. I had a very good visit with Ambassador Berisha. He makes a very favorable impression for Albanian soft power."

Joseph Samuel Nye, Jr.

Professor at John F. Kenedy School of Government, Harvard University,
Cambridge, Massachusetts, USA.

KËSHILLI I EVROPËS

1. **Themelimi: Këshilli i Evropës u themelua më 5 maj 1949**, në Strasburg, Francë. Ajo u krijua përmes Traktatit të Londrës, të nënshkruar nga dhjetë vende: **Belgjika, Danimarka, Franca, Irlanda, Italia, Luksemburgu, Holanda, Norvegjia, Suedia dhe Mbretëria e Bashkuar.** Krijimi i saj u nxit nga dëshira për të parandaluar konfliktet e ardhshme në Evropë dhe për të promovuar demokracinë, të drejtat e njeriut dhe sundimin e ligjit.
2. **Vitet e hershme: Në vitet e para të tij, Këshilli i Evropës** u fokusua në krijimin e konventave dhe traktateve për të mbrojtur të drejtat e njeriut dhe liritë themelore. Një nga arritjet e saj të rëndësishme gjatë kësaj periudhe ishte hartimi i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ), e cila u miratua në vitin 1950 dhe hyri në fuqi në vitin 1953. KEDNJ mbetet një nga instrumentet më të rëndësishme për mbrojtjen e të drejtave të njeriut në Evropë.
3. **Zgjerimi: Gjatë viteve, Këshilli i Evropës ka zgjeruar anëtarësimin e tij për të përfshirë pothuajse të gjitha vendet evropiane.** Janë 47 shtete anëtare. Ky zgjerim ka ndihmuar në promovimin e synimeve të tij për demokracinë, të drejtat e njeriut dhe sundimin e ligjit në të gjithë kontinentin.
4. **Aktivitetet: Këshilli i Evropës angazhohet në një gamë të gjerë aktivitetesh që synojnë promovimin e vlerave të tij thelbësore.** Këto aktivitete përfshijnë monitorimin e pajtueshmërisë së shteteve anëtare me standardet e të drejtave të njeriut, ofrimin e ekspertizës dhe ndihmës ligjore për shtetet anëtare, promovimin e bashkëpunimit kulturor dhe luftimin e çështjeve të tilla si korrupsioni, terrorizmi dhe diskriminimi.
5. **Marrëdhëniet me Bashkimin Evropian: Është e rëndësishme të theksohet se Këshilli i Evropës është i ndryshëm nga Bashkimi Evropian (BE),** megjithëse ata ndajnë disa qëllime dhe vlera të përbashkëta. Ndërsa BE-ja fokusohet në integrimin ekonomik dhe politik midis shteteve të saj anëtare, Këshilli i Evropës është i shqetësuar kryesisht me promovimin e të drejtave të njeriut, demokracisë dhe shtetit të së drejtës.

Në përgjithësi, Këshilli i Evropës luan një rol jetik në promovimin e bashkëpunimit dhe të drejtave të njeriut në mbarë botën.

KËSHILLI I EVROPËS

Këshilli i Evropës ka 47 shtete anëtare. Këtu është lista e vendeve anëtare të Këshillit të Evropës:

1. Shqipëria
2. Andorra
3. Armenia
4. Austri
5. Azerbajxhani
6. Belgjika
7. Bosnjë dhe Hercegovinë
8. Bullgaria
9. Kroacia
10. Qipro
11. Republika Çeke
12. Danimarka
13. Estonia
14. Finlanda
15. Franca
16. Gjeorgjia
17. Gjermania
18. Greqia
19. Hungari
20. Islanda
21. Irlandë
22. Itali
23. Letonia
24. Lihtenshtajni
25. Lituani
26. Luksemburgu
27. Maltë
28. Moldavia
29. Monako
30. Mali i Zi
31. Holanda
32. Maqedonia e Veriut
33. Norvegjia
34. Polonia
35. Portugalia
36. Rumania
37. Rusia
38. San Marino
39. Serbia
40. Sllovaki
41. Slloveni
42. Spanja
43. Suedi
44. Zvicër
45. Turqia
46. Ukrainë
47. Mbretëria e Bashkuar

NATO TRAKTATI I ATLANTIKUT TË VERIUT

Traktati i NATO-s, është një dokument kryesor në historinë e bashkëpunimit transatlantik të sigurisë. Këtu është një përmbledhje e historisë së saj:

1. **Origjina: Traktati i Atlantikut të Veriut u nënshkrua më 4 prill 1949, në Uashington, D.C.,** nga dymbëdhjetë vende anëtare themeluese: **Belgjika, Kanadaja, Danimarka, Franca, Islanda, Italia, Luksemburgu, Holanda, Norvegjia, Portugalia, Shtetet e Bashkuara. Mbretëria dhe Shtetet e Bashkuara.** Krijimi i saj u nxit nga tensionet në rritje të Luftës së Ftohtë, veçanërisht shqetësimet mbi ekspansionizmin sovjetik në Evropë pas Luftës së Dytë Botërore.

2. **Epoka e Luftës së Ftohtë: NATO u formua si një aleancë kolektive** e mbrojtjes që synonte të kundërshtonte kërcënimin e perceptuar të paraqitur nga Bashkimi Sovjetik dhe aleatët e tij në Evropën Lindore. Dispozita kryesore e traktatit është neni 5, i cili thotë se një sulm i armatosur kundër një ose më shumë vendeve anëtare të NATO-s do të konsiderohet një sulm kundër të gjithëve dhe se çdo anëtar do të ndërmarrë veprime sipas nevojës, duke përfshirë përdorimin e forcës së armatosur, për të rivendosur dhe të ruajë sigurinë e zonës së Atlantikut të Veriut.

3. **Zgjerimi dhe Evolucioni: Me kalimin e viteve, NATO ka zgjeruar anëtarësimin dhe misionin e saj.** Në vitin 1952, Greqia dhe Turqia u bënë anëtare, të ndjekura nga Gjermania Perëndimore në 1955. Pas përfundimit të Luftës së Ftohtë, NATO filloi të përshtatej me mjedisin e ndryshueshëm të sigurisë në Evropë. Ajo mirëpriti vendet e mëparshme të Paktit të Varshavës dhe shtetet baltike në grupin e saj, duke zgjeruar garancitë e sigurisë për këta anëtarë të rinj.

4. **Operacionet e pas Luftës së Ftohtë: NATO** ka qenë e përfshirë në operacione të ndryshme ushtarake përtej zonës së saj tradicionale të operimit në Evropë. Këto përfshijnë misionet paqeruajtëse në Ballkan, përpjekjet kundër terrorizmit në Afganistan dhe operacionet e sigurisë

detare në Mesdhe. Këto operacione kanë demonstruar rolin e NATO-s si një aktor kyç në promovimin e stabilitetit dhe sigurisë përtej kufijve të saj.

5. **Partneritetet dhe Bashkëpunimi: NATO** ka zhvilluar gjithashtu partneritete me vendet joanëtare dhe organizatat ndërkombëtare, si Bashkimi Evropian dhe Kombet e Bashkuara, për të rritur bashkëpunimin në siguri dhe për të adresuar sfidat e përbashkëta. Këto partneritete ndihmojnë në forcimin e rolit të NATO-s si një shtyllë e arkitekturës ndërkombëtare të sigurisë.

NATO (Organizata e Traktatit të Atlantikut të Veriut) ka 30 vende anëtare. Këtu është lista e vendeve anëtare të NATO-s:

1. Shqipëria
2. Belgjika
3. Bullgaria
4. Kanada
5. Kroacia
6. Republika Çeke
7. Danimarka
8. Estonia
9.- Finlanda
10. Franca
11. Gjermania
12. Greqia
13. Hungaria
14. Islanda
15. Itali
16. Letonia
17. Lituani
18. Luksemburgu
19. Mali i Zi
20. Holandë
21. Maqedonia e Veriut
22. Norvegjia
23. Polonia
24. Portugalia
25. Rumania
26. Sllovaki
27. Slloveni
28. Spanja
29.Suedia
30. Turqia
31. Mbretëria e Bashkuar
32. Shtetet e Bashkuara

Këto vende përbëjnë thelbin e aleancës, e cila i kushtohet mbrojtjes kolektive dhe ruajtjes së paqes dhe sigurisë në rajonin e Atlantikut të Veriut.

6. **Sfidat bashkëkohore: Vitet e fundit, NATO është përballur me një kapitull të ri:** Lufta në Ukrainë

BASHKIMI EUROPIAN

1. **Origjina e pas Luftës së Dytë Botërore**: Origjina e BE-së mund të gjurmohet në pasojat e Luftës së Dytë Botërore. Shkatërrimi i shkaktuar nga lufta bëri që liderët evropianë të kërkonin mënyra për të parandaluar konfliktet e ardhshme dhe për të promovuar bashkëpunimin ekonomik. Një nga hapat e parë në këtë drejtim ishte krijimi i Komunitetit Evropian të Qymyrit dhe Çelikut (ECSC) në vitin 1951, i cili synonte të bashkonte burimet e qymyrit dhe çelikut të vendeve anëtare (Belgjikë, Francë, Itali, Luksemburg, Holandë, dhe Gjermania Perëndimore).
2. **Traktati i Romës dhe BEE: Në vitin 1957**, u nënshkrua Traktati i Romës, duke krijuar Komunitetin Ekonomik Evropian (KEE) dhe Komunitetin Evropian të Energjisë Atomike (EURATOM). EEC synonte të krijonte një treg të përbashkët midis vendeve anëtare, duke eliminuar barrierat tregtare dhe duke promovuar integrimin ekonomik. Me kalimin e kohës, EEC evoluoi në Bashkimin Evropian.
3. **Traktati i Mastrihtit dhe BE-ja: Traktati i Mastrihtit,** i nënshkruar në vitin 1992, shënoi një moment historik të rëndësishëm në evolucionin e BE-së. Ajo krijoi Bashkimin Evropian si një bashkim politik dhe ekonomik, krahas bashkëpunimit ekzistues ekonomik. Traktati krijoi kornizën për një politikë të përbashkët të jashtme dhe të sigurisë, si dhe bashkëpunim në fusha të tilla si drejtësia dhe punët e brendshme.
4. **Zgjerimi dhe Zgjerimi: Që nga fillimi i saj, BE-ja është** zgjeruar si gjeografikisht ashtu edhe institucionalisht. Disa valë zgjerimi kanë sjellë shtete të reja anëtare në bashkim, duke rritur anëtarësimin e tij nga gjashtë në 27. BE-ja gjithashtu ka zgjeruar kompetencat dhe institucionet e saj me kalimin e kohës, me miratimin e traktateve të reja dhe marrëveshjet.
5. **Tregu i vetëm dhe Eurozona**: Një nga arritjet më domethënëse të BE-së është krijimi i tregut të vetëm, i cili lejon lëvizjen e lirë të mallrave, shërbimeve, kapitalit dhe njerëzve ndërmjet shteteve anëtare. Për më tepër, euro, e prezantuar në vitin 1999, është monedha zyrtare e Eurozonës, e cila përbëhet nga 19 shtete anëtare të BE-së që kanë adoptuar euron.
6. **Sfidat dhe reformat: BE-ja** është përballur me sfida të ndryshme gjatë historisë së saj, duke përfshirë krizat ekonomike, çështjet e migracionit dhe Brexit-largimin e Mbretërisë së Bashkuar nga bashkimi në vitin 2020. Në përgjigje të këtyre sfidave, BE-ja i është nënshtruar reformave që synojnë në forcimin e institucioneve të saj, rritjen e qeverisjes ekonomike dhe adresimin e çështjeve në zhvillim si ndryshimi i klimës dhe transformimi dixhital.

Në përgjithësi, Bashkimi Evropian ka luajtur një rol vendimtar në promovimin e paqes, prosperitetit dhe bashkëpunimit ndërmjet shteteve të tij anëtare, duke u përballur dhe përshtatur me sfida dhe ndryshime të ndryshme me kalimin e kohës.

BASHKIMI EVROPIAN 27 ANETARE

1. Austri
2. Belgjika
3. Bullgaria
4. Kroacia
5. Qipro
6. Republika Çeke
7. Danimarka
8. Estonia
9. Finlanda
10. Franca
11. Gjermania
12. Greqia
13. Hungaria
14. Irlanda
15. Itali
16. Letonia
17. Lituani
18. Luksemburgu
19. Maltë
20. Holandë
21. Polonia
22. Portugalia
23. Rumania
24. Sllovaki
25. Sllloveni
26. Spanja
27. Suedi

DIASPORA SHQIPTARE NE TURQI

DIASPORA SHQIPTARE NE TURQI

SPORA SHQIPTARE NE TURQI

NJE VESHTRIM HISTORIK DHE BASHKEKOHOR

Shkruar nga Mal Berisha

Diaspora Shqiptare ne Turqi sipas te gjitha te dhenave perben pjesen me te madhe te popullsise shqiptare ne bote, te xhvendosur nga trojet e veta e te vendosur ne territore te cilat etnikisht nuk i perkasin asaj. Prej shume kujt shifra prej afro pese milionesh merret si e mireqene, ndonese nuk ekziston ndonje evidence e plote per kete. Aresyeja eshte se shqiptaret kane shekuj qe e marrin udhen drejt Turqise;
Ne kohen e Perandorise Osmane
ata ndjeheshin qytetare te saj por pjesa me e madhe e tyre ka vajtur per shkak te represionit dhe dhunes se perjetuar nga shovinistet fqinje .
Kjo ka bere qe edhe niveli i
emigracionit drejt Turqise te jete nje mates historik i dhunes ndaj shqiptareve ne trojet e tyre ne Ballkan.

- DIASPORA SHQIPTARE NE TURQI
- SPORA SHQIPTARE NE TURQI

- Bje fjala ne periudhen e Luftes Ruso Turke apo te Luftrave Ballkanike
fluksi ka qene shume me i madh, qofte nga Kosova e Maqedonia, per shkak te represionit
sllav por edhe nga Jugu i Shqiperise dhe Cameria per shkak te represionit grek.

- Dukuri te tilla te dyndjeve masive vihen re midis dy Luftrave Boterore, gjate periudhes se Titos e
Rankovicit per te ardhur pastaj tek tragjedia e fundit e shkaktuar nga Miloshevici.
•
Njohja e plote e numrit te shqiptareve ne Turqi veshtiresohet edhe per dy aresye te tjera:
•
E para ata jane shume te shperndare jo vetem neper qytetet e medha si Stambolli, Izmiri,
Bursa, Ankaraja, Adapazari por edhe neper fshatra te largeta te Anadollit ne dy anet e gadishullit turk, si ne brigjet e Detit te Zi ashtu edhe ne ate te Egjeut.
•
Se dyti, mbeshtetur ne Traktatin e Lozanes te viti 1923, shqiptaret nuk konsiderohen minoritet ne Turqi prandaj edhe ne pasaporten e tyre shenohet vetem shtetesia dhe jo
kombesia.

"Mos i poshtëroni njerëzit e mëdhenj për një a dy faje të tyre, sepse diamanti sado i prerë shtrembër të jetë, është më i vlefshëm se një gur i zakonshëm, i prerë në formën më të përsosur."

"Tri raste kanë tri virtyte shumë të pëlqyeshme:
- të ndihmosh nevojtarët kur janë në gjendje të vështirë,
- të thuash të vërtetën edhe në zemërim,
- të falësh kur je i zoti të ndëshkosh ose të hakmirresh."

"Sikundër që elefantin e vrasin për dhëmbët e tij të çmueshëm, disa guaska deti i gjuajnë për margaritarët që kanë brenda
e që bilbilin e robërojnë për zërin e tij të bukur, kështu edhe njeriun - të shumtën e herës - e rrezikon vlera e tij e lartë."

Sami Frasheri !

GALATASARAY KULUBUNUN KURUCUSU
VE
I.NUMARALI AZASI
ALİ SAMİ YEN
20.6.1886 – 28.7.1951
SAMİYE RASİT
ERER
30.12.1884 – 31.12.1949

Turqi, në Ibrik Tepe, Trakë, në gjurmët e Theofan Stilian Nolit

- **HISTORIA E VENDOSJES SE BUSTIT TE FAN NOLIT NË IBRIK TEPE, TURQI**

- Me Dr. John Freely, dhe gazetarin e revistës Cornucopia vendosëm të vizitonim vendlindjen e Fan Nolit në Ibrik Tepe.
- Ai ishte një fshat me pluhur, me pak asfalt vetëm në qendër. Dikur ishte quajtur Qyteza dhe ishte i populluar prej shqiptarësh ortodoksë nga Jugu i Shqipërisë.
- Por tani ishte një fshat tipik turk. Në fakt nuk kishte ndonjë gjë të veçantë mbresëlënëse. Pyetëm ca fshatarë që gjetëm aty nëse dinin ndonjë gjë për shqiptarët dhe jetën e tyre. Asnjëri nuk dha ndonjë përgjigje të saktë.
- Ata ishin myslimanë të zhvendosur kohë pas kohe nga Bullgaria dhe të vendosur aty, ndoshta gjatë luftërave të fundit. Vazhduam të ecnim nëpër fshat deri sa dikush na ftoi të vizitonim disa shtëpia të fshatit, të cilët kishin dyer shumë të vjetra me dekorime të veçanta. Na lanë të vizitonim tri shtëpi të asaj natyre.
- Secila kishte dyert e brendshme me disa dekorime që nuk kishin asgjë të bënin me ornamentet myslimane. Ato nuk kishin ikona të pikturuara, por prapëseprapë dyert e drunjta ishin të skalitura me ornamente që të kujtonin jetën e banorëve jomyslimanë të mëparshëm të atyre shtëpive. Dr. Freely dhe Emin Bey bënë fotografi. Këtu lindi ideja e vendosjes së një busti tw Fan Nolit që u bë realitet disa vite më vonë.

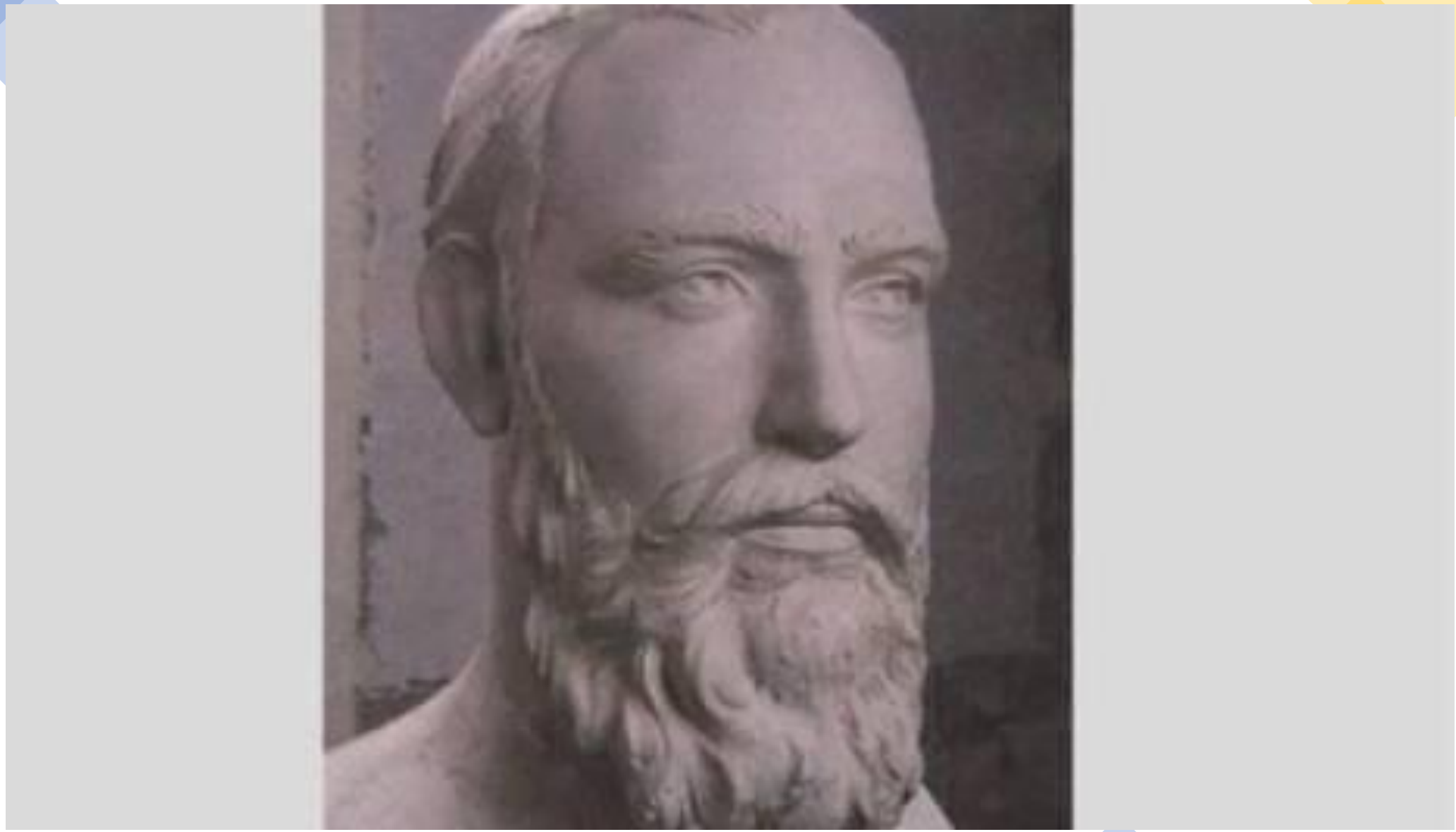

Kisha e Shën Gjergjit në Boston,

Themeluar më 22 mars 1908 nga Theofan Stilian Noli

•SHQIPËRIA JUGORE OSE EPIRI I VERIUT NË ÇËSHTJET EUROPIANE NDËRKOMBËTARE, 1912-1923

•EDITH PIERPONT STICKNEY

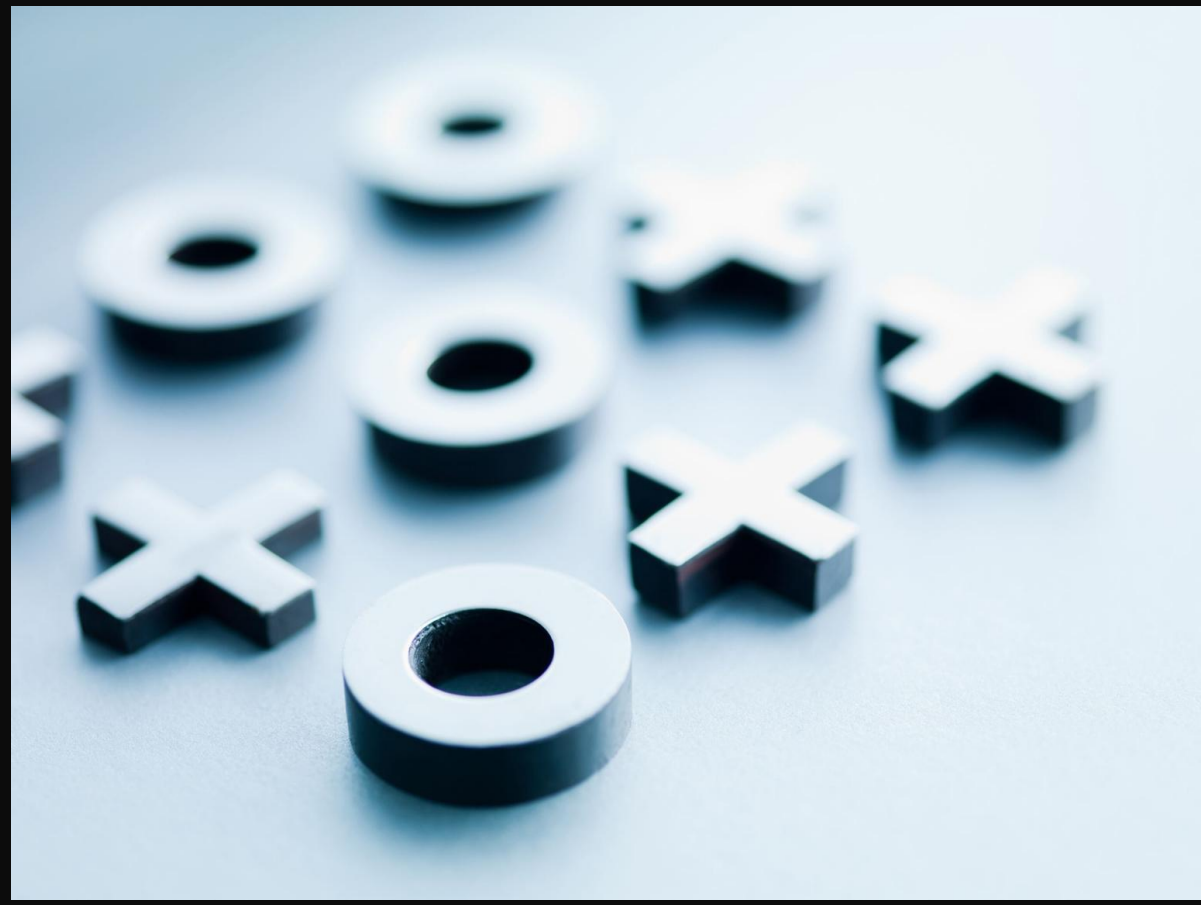

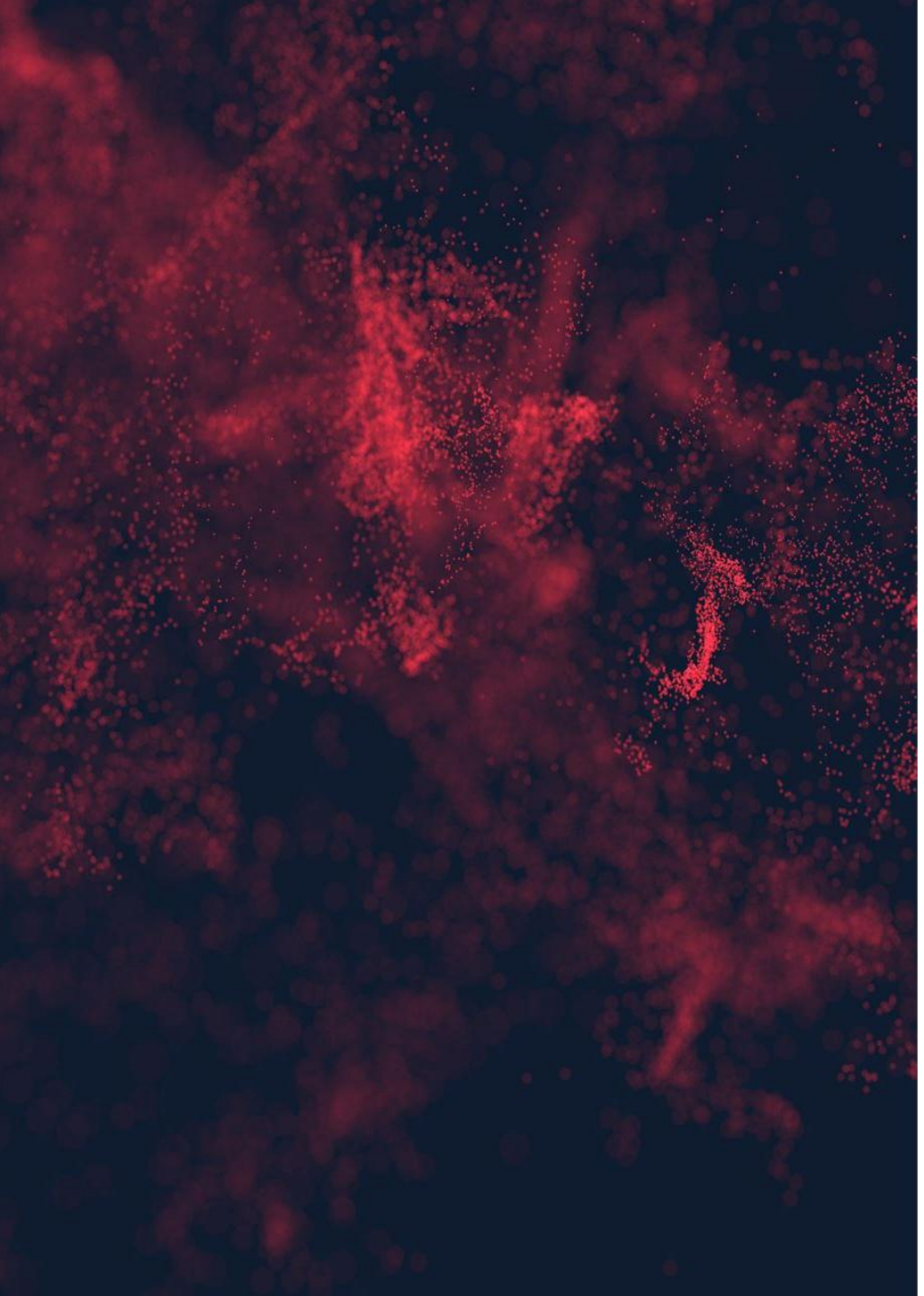

Edith Pierpont
Stickney
Stanford University

SHQIPËRIA JUGORE OSE EPIRI I VERIUT NË ÇËSHTJET EUROPIANE NDËRKOMBËTARE, 1912-1923

SOUTHERN ALBANIA
UNDER THE ACROCERAUNIAN MOUNTAINS

BY

HENRY BARLEIN

ARGONAUT, INC., PUBLISHERS
CHICAGO MCMLXVIII

Ndërkohë që Lufta e Madhe po shkonte drejt mbarimit të saj, u bë e qartë se midis problemeve më të mprehta, më të rëndësishme dhe më të vështira me të cilat do të ndeshej Konferenca e Paqes që po afrohej, ishin problemet e kombësive që përfshinin kërkesat e popujve të pakënaqur ndaj sundimtarëve dhe që kërkonin ose pavarësi ose bashkim me racat e tyre të afërta. Vetëvendosja e popujve, e shpallur prej aleatëve si njëri ndër qëllimet kryesore të luftës, hasi në një përgjigjie të menjëhershme. Këto ishin të gjitha çështje që shqetësonin popujt. E parë nga një pikë tjetër vështrimi, ato u përqëndruan rreth zotërimit të territoreve, pra ishin ngatërresa kufijsh.

Midis këtyre problemeve, çështja e Shqipërisë Jugore ose e Epirit të Veriut ishte njëra nga më të debatuarat ndër zonat që rrezikonin paqen në Europë e që përbëhej sa nga kërkesa rivalësh nacionalistë po aq edhe nga interesa të disa Fuqive të Mëdha.

Ky studim synon të paraqesë një tablo të gjithanshme e të plotë të historisë në fjalë nga viti 1912, kohë kur kjo çështje fillon e merr një farë rëndësie diplomatike, deri ne vitin 1923, duke e vënë theksin pikërisht tek aspektet më të gjera europiane por edhe tek ato elemente lokale e kombëtare të cilët ndikonin në situatën ndërkombëtare.

Shumë material i vlefshëm në arkivat qeveritare është ende i papublikuar dhe padyshim do të jetë për një kohë të gjatë i papublikuar dhe i pakapshëm. Por praktikisht të gjitha materialet e shkruara janë në Bibliotekën e Luftës, Huver, në Universitetin e Stanfordit, i cili zotëron ndoshta koleksionin më të plotë të materialit rreth kësaj çështjeje, një pjesë e mirë e të cilës është përdorur pikërisht në këtë studim.

Ky studim është paraqitur në fillim si tezë për shkallën e doktorit në filozofi në Universitetin Stanford. Subjekti i tij është sugjeruar prej Dr.E.D.Adams, pa ndihmën dhe drejtimin e të cilit zor se mund të ishte shkruar. Praktikisht, i gjithë materiali gjendej në koleksionin e papërdorshëm të Bibliotekës së Luftës Hoover në Universitetin Stanford. Ndaj drejtorëve të asaj biblioteke e veçanërisht ndaj bibliotekares zonjushes Nina Almond dhe ndaj Robert C.Binkley referent i bibliotekës, autorja është mirënjohëse për ndihmën e pakursyer që ata i kanë dhënë. Mirënjohje e thellë i kushtohet gjithashtu Dr. Percy A. Martin dhe Dr. Frank A. Golder të Universitetit Stanford për kritikën e plotë të dorëshkrimeve. Po kështu vlerësime të sinqerta për ish kolegen time në kolegjin Goucher, Dr.Mary E.Uiliams, pa inkurajimin e së cilës ky studim ndoshta nuk do të kishte çmimin "**George Beer**", të cilin Shoqata e Historianëve Amerikane e dha në mbledhjen e saj në Ann Arbor më 1925. Falenderime të veçanta shkojnë në adresë të Dr. Charles Seymor të Universitetit Yale, i cili ndihmoi me materialet që kanë të bëjnë me komisionin e çështjeve greke në Konferencën e Paqes, sikundër shihet edhe në biobliografi dhe në shtojcë.

Kësaj liste tashmë të gjatë të mirënjohjeve duhet t'i shtohet një fjalë vlerësimi për frymëzimin që autorja mori prej kolegjit Vassar nga ish mësuesit e saj atje, zonjushe Lucy M.Salmon, zonjushe Eloise Ellery dhe zonjushe Dorothy Stimson, më vonë kolege të nderuara dhe mikesha në kolegjin Goucher. Falenderime të veçanta gjithashtu për kolegjin Vassar për dhënien e dekoratës „Sutro Fellowship" për vitet 1923-1924, i cili bëri të mundur përfundimin e veprës.

Shqipëria është një lis i rritur mbi një trung ilir. Ashtu si disa drurë të mëdhenj zënë me hijen e tyre një pjesë të madhe të lëndinës, mbretëria e shtriu hijen e saj mbi Epir, në veriperëndim të Maqedonisë dhe në më të shumtën e territoreve që sot quhet Jugosllavi. Ajo gradualisht, u shkatërrua nën sulmin e furishëm të Filipit të Maqedonisë dhe të birit të tij të famshëm, Aleksandrit.

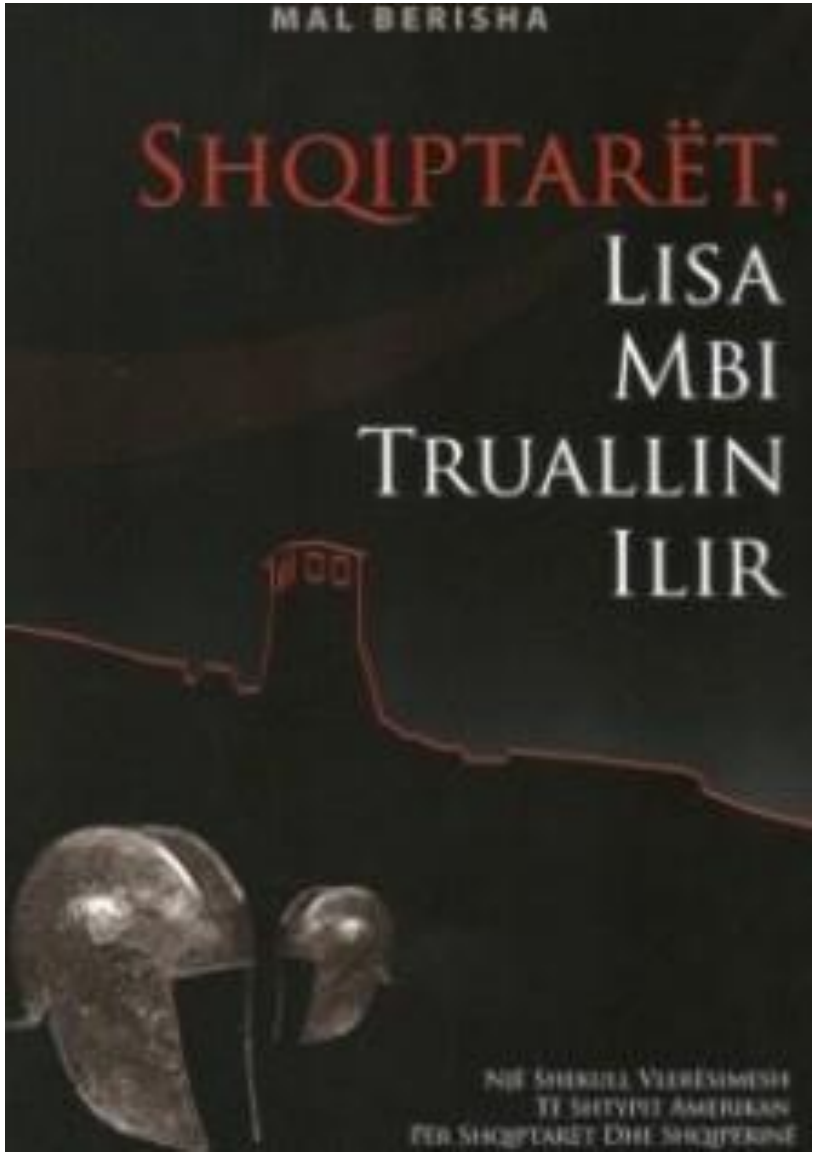

•Edhe para se të fillonte Lufta e Dytë Botërore Shqipëria ishte nje parajsë për hebrejtë të cilët përpiqeshin të shpëtonin nga kthetrat e nazistëve. Janë me mijëra ata që mundën të merrnin visa për të kaluar nëpër Shqipëri, ose edhe për të qëndruar, sipas dëshires. Hebrejtë gjëndeshin në Shqipëri që në fillim të erës së re, duke u shtuar në prurjet më të mëdha në shekulline XIX - të. Kur nazistët i kërkuan listat e hebrejve më 1943, qeveria shqiptare kundërshtoi t'i dorëzonte ato. Si përgjigje ndaj kësaj, populli shqiptar, musliman apo kristian pa dallim, iu dha strehe, bukë e mbrojtje dhe bëri që asnjë prej tyre të mos bëhej pre e Holokaustit. Deri vonë, Shqipëria, vendi i mbyllur i Ballkanit ndoqi një politikë izoluese, kështu që askush nuk mundi t'i bënte te njohura veprimet e fisnikëve shqiptarë. Ne vitin 1991, shumica e bashkësisë hebreje u vendos në Izrael. Atasollën me vete dokumente të cilat tregonin se si shqiptarët i kishin shpëtuar duke rrezikuar veten e tyre e që pikërisht ky akt i madh unik, njerzor duhej të gëzonte nderin që i takonte

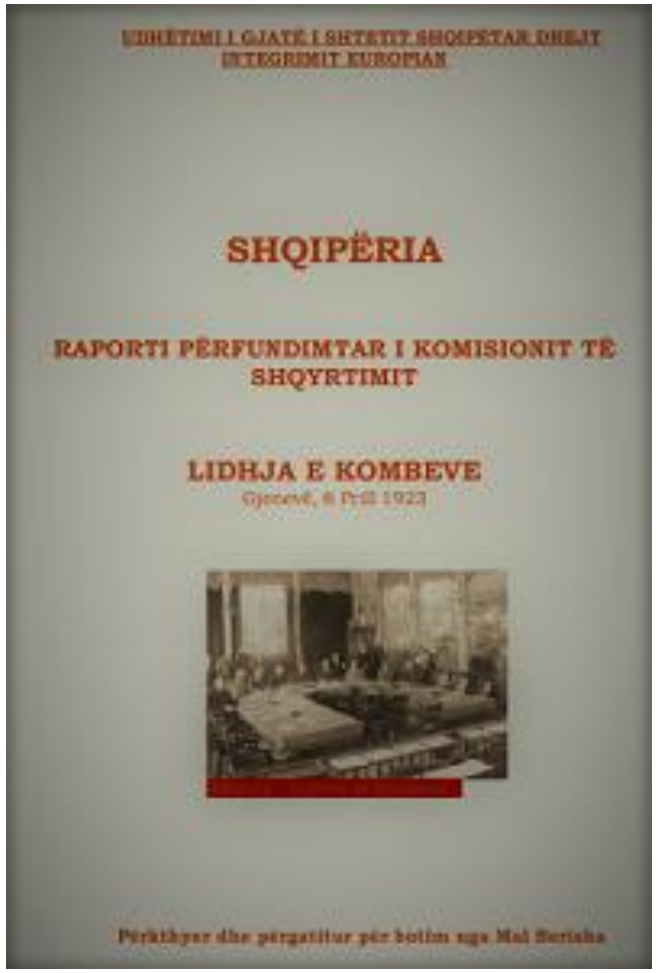

•UDHËTIMI I GJATË I SHTETIT SHQIPËTAR DREJT INTEGRIMIT EUROPIAN Në Mars të vitit 1923, pas tërë atyre përpjekjeve që shqipëtarët kishin bërë që prej vitit 1912 për krijimin, njohjen dhe ruajtjen e shtetit shqipëtar, Lidhja e Kombeve përgatiti një raport, ku jo vetëm e njihte Shqipërinë si një shtet antar të saj por edhe ku jepte gjithashtu rekomandime për zhvillimin e tij duke nisur një sërë reformash të gjithanëshme të cilat do ta rendisnin Shqipërinë midis kombeve moderne të Europës. Duke i mundësuar lexuesit tekstin e plotë të raportit të paraqitur nga J.J Sederholm, I lihet atij të gjykojë vetë sesa përparime janë bërë që prej asaj kohe, pra gjatë një periudhe kohore prej 100 vjetësh. Me sa duket, mënyra se si shqiptarët do ta administronin shtetin e tyre do të përbënte drojën e shprehur nga J.J. Sederholm, drojë, e cila sot konsiderohet si një ndër pengesat e mëdha në rrugën e gjatë të zhvillimit të shtetit shqipëtar, sigurisht pa lënë pas dore faktorët e jashtëm, të cilët kanë luajtur në të shumtën e rasteve rol parësor. Çuditërisht, ai është treguar mjaft largpamës.

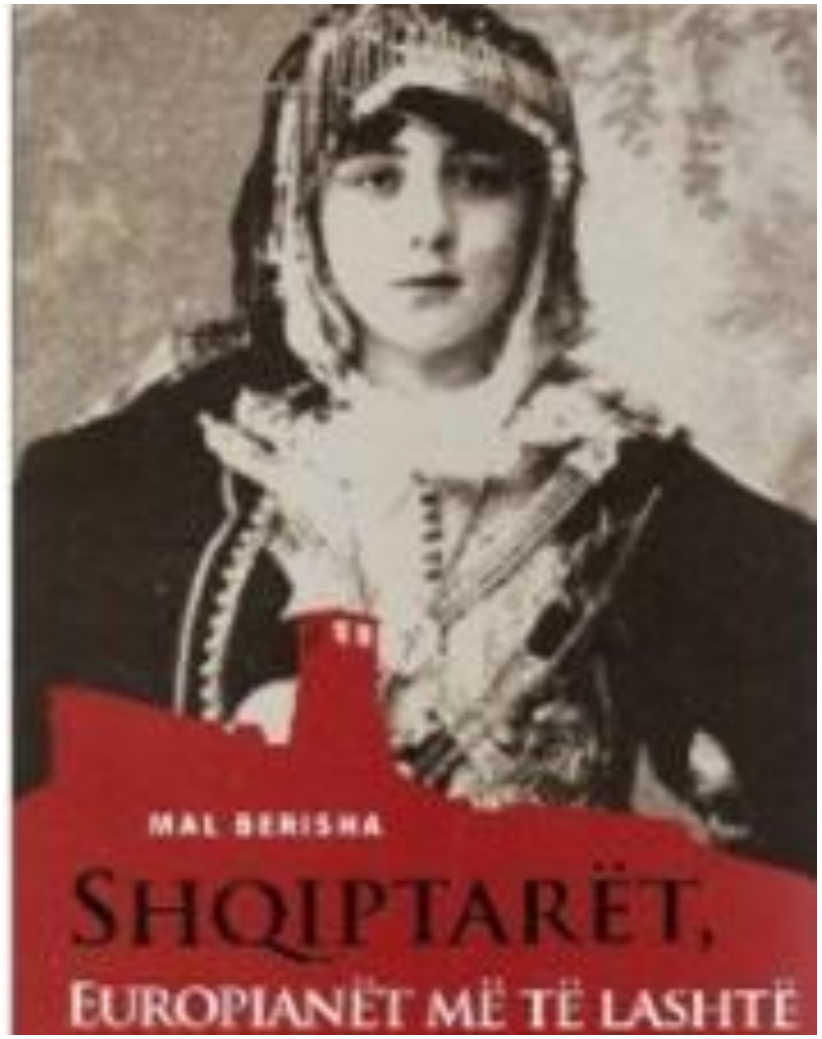

•…Paraqitje piktoreske e dramës së pandërprerë njerëzore, shpresave, arritjeve, dështimeve dhe konflikteve të popujve shumëgjuhësh të kontinentit të vjetër.

•

…Europa e sotme, me institucionet e saj që ruajnë paqen…

•

…Vendi historik dhe bashkëkohor i shqiptarëve në kontinentin e tyre.

BENJAMIN DISRAELI

NALTËSIMI I ISKANDERIT

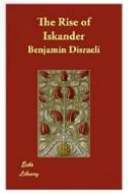

Botuar në Londër në vitin 1834

ANALIZË E VEPRWS "NALTËSIMI I ISKANDERIT"

Në vitin 1833, Benjamin Disraeli, shkrimtari dhe politikani i shquar britanik botoi librin e tij, ***"The Rise of Iskander."***[1] Libri është një vepër letrare që i kushtohet heroit tonë kombëtar, Gjergj Kastrioti - Skënderbeu.

Benjamin Disraeli

Vlerësimi për veprën "Naltësimi i Iskanderit" nuk do të ishte i plotë pa njohien e autorit të saj, pasi këtu qëndron edhe rëndësia më e madhe e saj. Benjamin Disraeli, Earli i Beaconsfield-it, (21 Dhjetor 1804 - 19 Prill 1881) ka qenë një shkrimtar i njohur anglez, autor i më shumë se 20 librave dhe shumë traktateve e letrave politike, si dhe një politikan konservator britanik. Ai ka qenë dy herë Kryeministër i Mbretërisë së Bashkuar të Britanisë së Madhe (shkurt – dhjetor 1868 dhe 1874–1880), i vetmi pasardhës i një familje hebraike, ndonëse i konvertuar në të krishterë, i ngjitur deri në atë post të lartë, në tërë historinë e atij vendi.[2]

Benjamin Disraeli shkrimtar

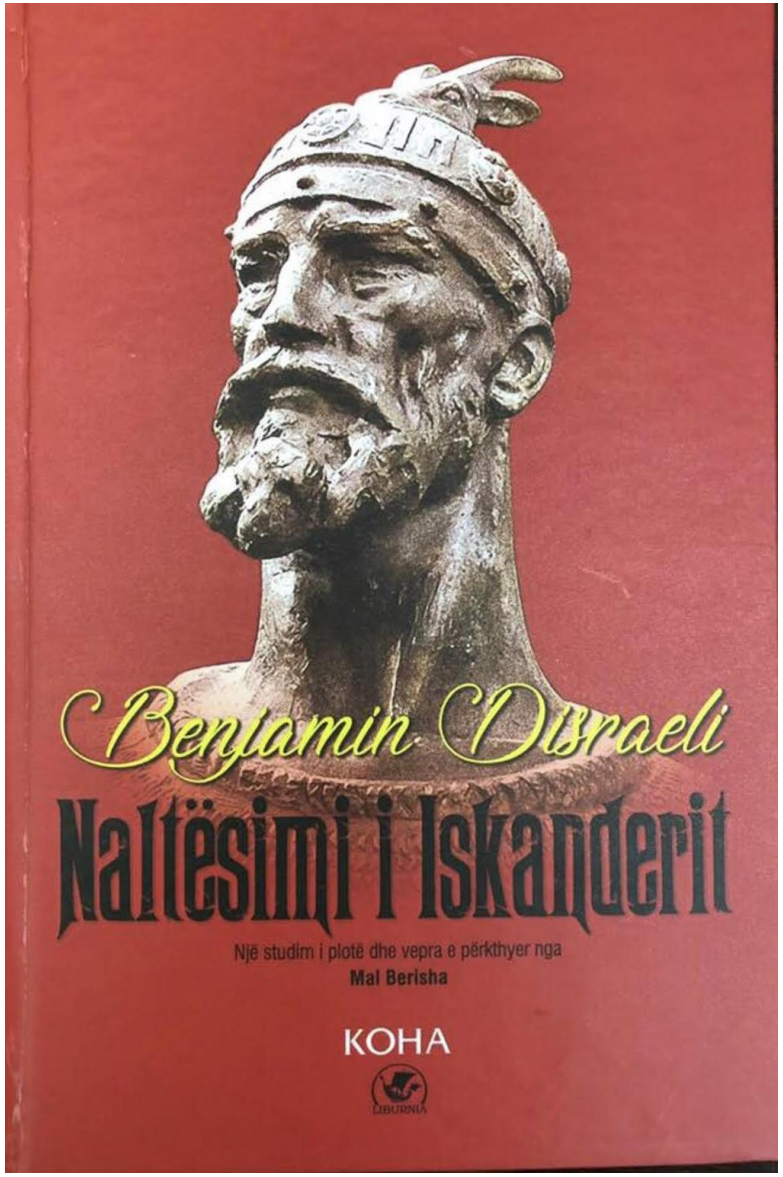

VEZUVI DHE POMPEI

- **VEZUVI DHE POMPEI**

- Atje lart, krater – tymosur, rri Vezuvi i menduar,
Sheh Pompein nën’ vete, anë e mbanë hi – mbuluar.
Nuk e di valle a të jetë: I merzitur, i penduar,
Apo roje i viktimes, dhe të ndjehet i gëzuar?

- Shekuj luftrash e rrënime,
Prapë do t’zhduknin dhe Pompeun,
Porsi Trojen dhe qytete,
Që e mbushnin mbarë Egjeun.

- Thërret Pompei: O Vezuv!
A do duhej t’më varrosje, kaq të bukur si qytet?
Dhe të mbaje poshtë hirit,
Mrekullinë e botes vet?

- I penduar, në tymnaje, flet Vezuvi hijerëndë:
E mjerë ishte ajo ditë, e tmerruar vaj e gjëmë.
Unë të gjalle vetëm dy mije, vërtetë poshtë i varrosa,
Por milionat nëpër luftëra n’ato kohë i griu kosa.

- Dhe u zhduken tërësisht, pa një shenje e pa një dokë,
Veç ca shkrime, tretur mbetur, mezi gjetur nënë’ tokë.
Ndersa ti Pompe i dashur, dole paq nën’ hi, pa tym,
Që të sillje deri sot, te paprishur preun tim.

- Ajo ditë, zjarr e llavë, zllap prej flake të pushtoi
Me teatro, me statuja gjithçka hiri e mbuloi.
Për të ardhur te kjo ditë, pas aq shekujsh krejt harruar
Një qytet kaq’ i bukur, per njerzimin tash’ zbuluar.

- Vërtetë tmerr sa shumë të mbytur,
Të ngurosur, “ballsamosur”, poshtë atje rrinin nën’ hi,
Qindra vite krejt siç ishin, mbetur shtypur,
Ngrirë, vdekur, syrgjynosur, brenda territ pis te zi.

- Duhet vallë që të ankohesh frymë-zënë o Pompe!?
Do shpëtoje vallë pa mua përmbi tokë’ a përmbi Dhe!?
Dy mijë jetë, te gjallë t’i mora dhe i mbajta peng ndër shekuj,
Por një ditë jashtë dolën: Të pa zhdukur të pa tretur.

- Mjer’ ata që shkuan vanë, të varrosur në të gjallë!
Pa Vezuvin kësaj dite, do të ishin me ne vallë?
Jo se jo, kush ka jetuar në këtë botë përgjithmonë?
Tërë kane vdekur, një pas një: një më heret, një më vonë.

- E tillë qenka historia: Njëri vret e tjetri pret,
Njeri t’ngre tjetri të ul, një të zhduk nga bota krejt,
Një të nxjerr nga dhe i zi, tjetri n’ dhe të fut’ gjithmonë
Tërë një fat do ta kemi: kush më heret, kush më vonë.

- Eshtë Vezuvi shkatrrimtar, a nje lider çmendurak?
Që rrenon jetët e njerëzve pa ju dhimbsur hiç – aspak.
Strehë mbetet, e shkastisur, dëshmitare – historia,
Që mban mend edhe i shkruan – krejt të tyret marrëzira.

- **27 korrik 2016**
Maja e Vezuvit – Pompeii – Itali

Mal Berisha
CHARLES TELFORD BUCKSON
JETA DHE VEPRA
për Shqipërinë dhe në Shqipëri

•SKËNDERBEG

•Ti dorën nuk e zgjate drejt skeptrit njollagjak,
As i trishtë nuk kërkove të shprishurën kurorë,
Përballë i dole që vetë të merrje hak,
ndaj atij tirani djemrrëmbyes e idhnak,
Që dheun tënd kishte shtënë në dorë.

•I flake tej nderet e pafundme imperiale,
Dhe lavdinë ndër vite të fituar,
të mbroje folenë e vendit tënd, trazuar,
Si shqipe-shqiptare gjokszbuluar,
Prej morisë së pafund të shigjetave, i sulmuar.

•U zhveshe nga një fe që të kishte ndarë,
Nga shtëpia, babai, nëna dhe altari,
Dhe varrose një dashuri,
Tinëzare, por të bukur, tretur, ëmbëlsi,
Për at’ dhe, fe e truall që t’la i pari.

•Si dikur Zoti yt, drejt vdekjes t’i shkove,
Ndërsa bota krejt e qetë të kundronte,
Pa luajtur qoftë dhe gishtin për shpëtim,
Pa rrahur një herë duart për tëndin guxim,
Kur kombit tënd si shi gjaku i kullonte.

•Shpirt martir, eja prapë dhe hakmerru!
Nga pluhuri ngrije atë flamur, në lartësi!
Bëhu edhe një herë për ne, frymëzim,
Për kryqin e ndritur deri në amshim,
Dhe pamjes së largët të Lirisë, silli përjetësi!

•

ME ARBËRESHËT NË MOLISE DHE NË KALABRI

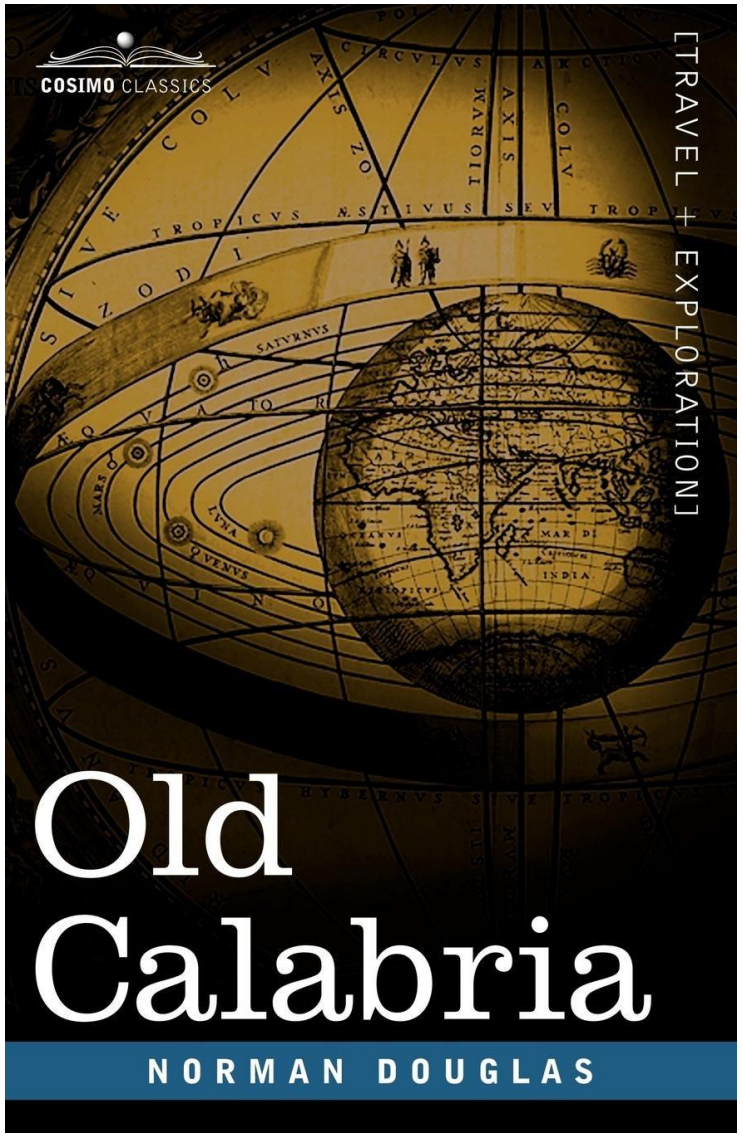

•**NORMAN DAUGLAS**

• **“Shqiptarët dhe Kolegji i tyre”**

•**“Një Profet Shqiptar” në librin:**

• **“Kalabria e Vjetër”**

•Norman Dauglas ka studjuar tërë grupet etnike dhe jetën e tyre në Kalabri duke u ndalur tek arbëreshët. Ndër të tjera për arëbëreshët ai shkruan:

•*“Këto fshatra jo-italiane datojnë nga shekujt pas vdekjes së Skënderbeut kur Sulltani (The Grand Signor) e përforcoi pushtetin e tij. Refugjatët arritën grumbuj – grumbuj nga deti. Atyre iu dhanë toka të egra ku do të vendoseshin. Të ardhurit e rinj u morën për bizantinë.*

Girolamo De Rada (1814-1903)
Milosao
I

CALABRIA

Giorgio Castriota SKANDERBEG
1405 – 1468
Athleta Christi
Impavido Difensore
della Civiltà Occidentale
Montecilfone, 04. 05. 2013

UDHA MALIT

Në Kalabri

Sa shumë kanë ardhur dhe kanë ikur,
Tek ty Kalabri' e Vjetër?
Për të parë dhe ndjerë gjithçka:
Deri tek kujtimet e mugëta' hi-mbetur.

Të arbëreshëve, anë detit, një kujtim,
I qënies tonë pellazgjike – një vegim,
Thirrje e gjakut të pa tretur, i pasosur – kurrë:
Që buron dashuri dhe mall si uji në një gurrë.

Një ditë është pak, as një jetë nuk mjafton,
Të shuash mallin shekullor që të pushton,
Mes vëllezërish humbur deteve, gjetur në Kalabri
Që të falin sot kaq ndjenjë, dramë e poezi.

Mal Berisha, në Kalabri, Korrik, 2016.

110-Vjetori i Gazetës Dielli
Dielli

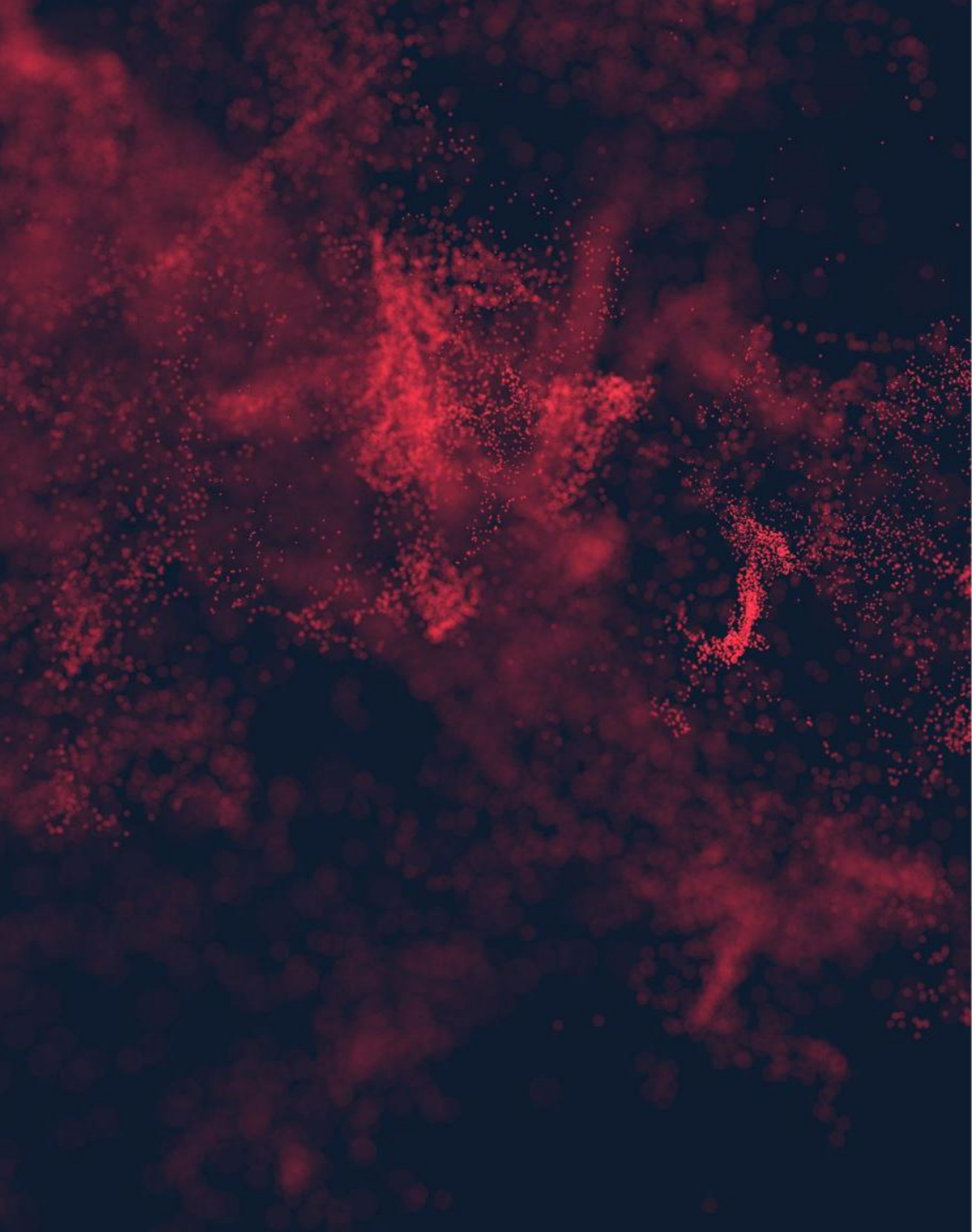

VATRA – “QEVERI SHQIPTARE” NË MËRGIM

Federata Pan – Shqiptare VATRA e Amerikës dhe organi i saj botues “DIELLI” kanë luajtur një rol të tillë në historinë e Shqipërisë sa është e vështirë të krahasohen me ndonjë tjetër. Të dyja përbëjnë atë pjesë të shpirtit dhe mëndjes shqiptare e cila u largua nga atdheu duke e lënë atë në kushte e rrethana që dihen, por pa e harruar kurrë. Në fakt kjo ndarje e dhimbshme e atyre që e frymëzuan dhe e ndërtuan “Vatrën” dhe “Diellin” vazhdon të coptojë zemrën e shumë e shumë
të tjerëve, të cilët edhe sot po largohen nga atdheu, jo ngaqë nuk e duan atë, por sepse kushtet dhe rrethanat ua diktojnë diçka të tillë. Roli që ka luajtur “Vatra” jonë dhe organi i saj “Dielli” në ruajtjen e territoreve etnike shqiptare dhe në formimin e shtetit shqiptar gjatë dhe pas Luftës së
Parë Botërore dhe sidomos në Konferencën e Paqes në Paris është i pashembullt.

- IF
- (Nëqoftëse)
- nga RUDYARD KIPLING
- Përkthyer nga Mal Berisha

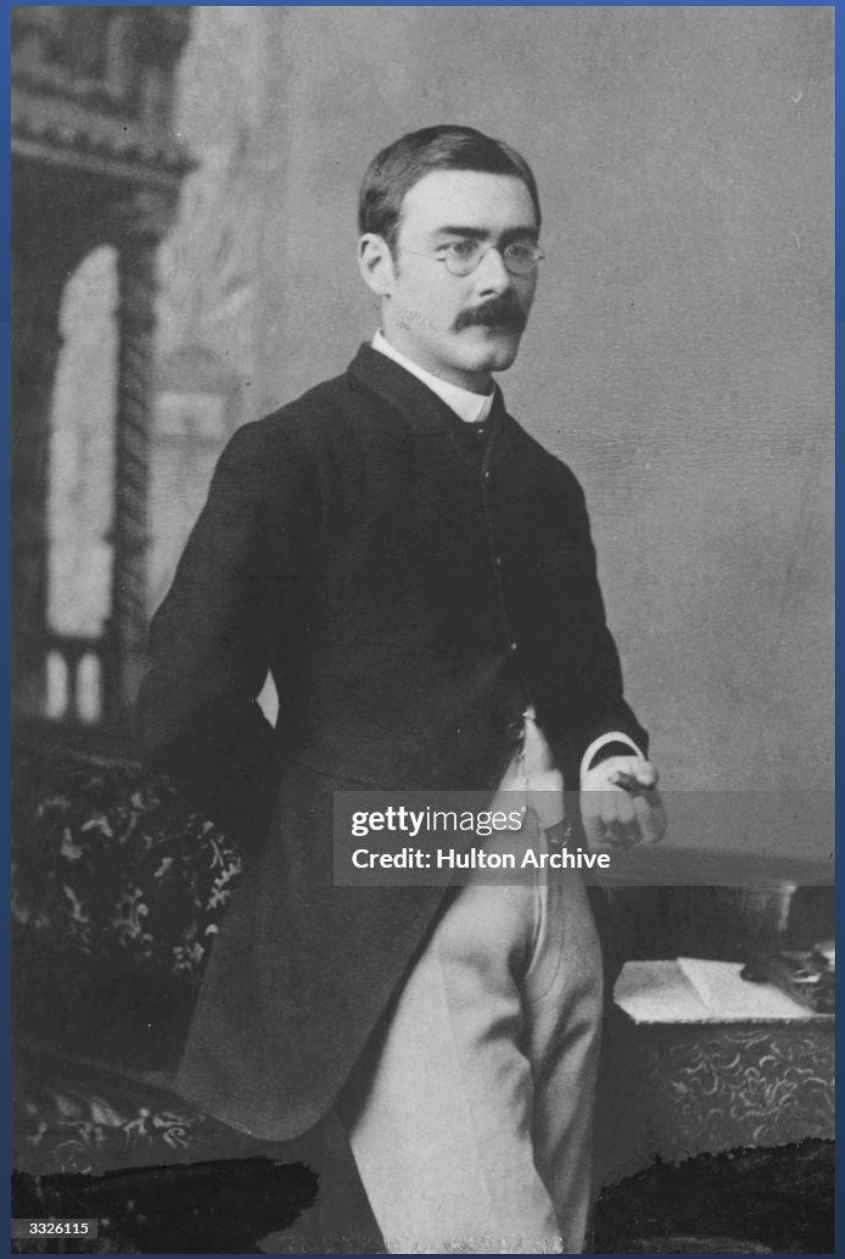
gettyimages
Credit: Hulton Archive
3326115

NËQOFTËSE!

Mos e humb toruan kur tjerëve për-rreth teje iu është tretur!
Dhe veçse të fajsojnë ty asgje nuk iu ka mbetur…
Nëse i beson vetes kur të gjithë njerëzit tek ty dyshojnë,
Leri të qetë, hapur dyshimin ndaj teje ta tregojnë!
Nëse pret dot dhe nga pritja e gjatë nuk lodhesh,
Ose i rrethuar prej gënjeshtrash atypari ndodhesh,
I urryer po qe, urrejtjen – me urrejte mos e zevendëso!
Dhe përsëri as si më i miri, as më i zoti mos u trego!

Nëse endërro – bëje, por ëndrra mos të të sundojë!
Nëse mendo – mendo por mendimi thjesht mos të mundojë!
Nëse njësoj i duron edhe triumfin edhe dështimin,
Dhe këta, si dy mashtrues ta venë në prove durimin,

Në se arrin të dëgjosh të vërtetën që vetë e ke thënë,
Të shpërdredhur prej kopukëve, në kurthën e tyre për të shtënë,
Ose të shohesh gjërat që iu kushtove jetën, në rrënim,
Ndalo dhe hoop! Rindërto bash prej mbetjeve në shkatërrim!

Nëse do mund t’i mblidhje tërë fitimet e jetës tënde, në një!
Dhe të rrezikoje t’i humbësh në një bast: Kokë a Pilë,
Të filloje nga e para, dhe tash pa asgjë, pa shtëpi a vilë,
Të mos e kthesh kokën mbrapa për atë që nuk vjen më.
Nëse do bëje të të bindeshin trupi, zemra e nervi zemërak,
Edhe për shumë kohë për ato që nuk kthehen më kurrë,
Dhe kështu të mbahesh kur s’ka mbetë më për ty, aspak,
Përveç ofshamës që të ysht pa ndarë: Mbahu bre burrë!

Nëse flet dot me turmat pa e humbur virtytin,
Ecën përkrah mbretërish, i thjeshtë e njerëzor,
Nëse nuk e sheh të keqen as tek armiqtë as miqtë që të cytin,
Nëse njerëzia besojnë tek ti, por nuk të shohin si hyjnor,
E nëse mund të mbushësh minutën e mosfaljes, aq e vështirë,
Me gjashtëdhjetë sekonda të gjata që të qetësojnë, si shërim:
E jotja është Toka dhe gjithçka që gjëndet në të, e qetë dhe e dlirë,
Dhe çfarë është më e vlefshmja: Ti do jesh Burrë – biri im.

NJË HISTORI E HARRUAR
LAVDIE E MIQËSISE SHQIPTARO AMERIKANE

•**Renja e avionit amerikan C53 D me datë 8 nëntor 1943 shënoi rastin e parë dhe të fundit në historinë e Luftës së Dytë Botërore që një ekip infermierësh, ushtarakësh dhe pilotësh amerikanë të rrëzoheshin me avion në një zonë të okupuar naziste gjermane dhe të shpëtonin. Kjo ndodhi në Shqipëri.**

- TË RËNËT BRITANIKË:
- TË VETMIT USHTARAKE TË HUAJ QË SHKELËN NË SHQIPËRI SI LIBERATORË

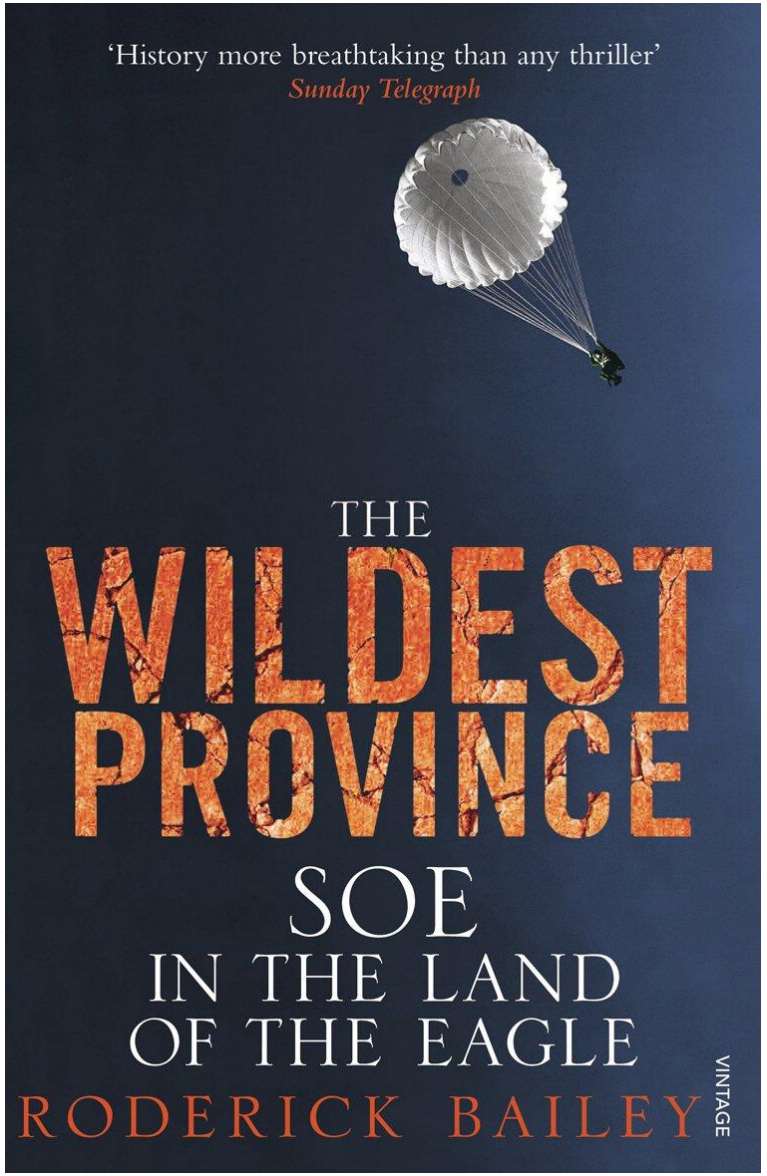
'History more breathtaking than any thriller'
Sunday Telegraph
THE
WILDEST
PROVINCE
SOE
IN THE LAND
OF THE EAGLE
RODERICK BAILEY
VINTAGE

•Në mëngjesin e datës 29 tetor 194
4, skuadra e Forcave Ajrore Mbretër
ore (RAF), Halifax JP 244,148 u
nis nga Brindisi
me detyrë të posaçme për të dërgu
ar furnizime në kuadër tëOperacion
eve Ekzekutive Speciale (SOE) drejt
Shqipërisë.Aeroplani do të
zbarkonte furnizime në pllajën e
maleve të Çermenikës në
Shqipëri. Pas pak kohe fluturim lidhj
a me ekipinnë avion ishte shkëputu
r. Avioni mori flakë dhe u rrëzua
duke marrë me vete jetët e
antarërve të ekipit që fluturonin në
të. Ata ishin: Piloti Edwin
John Stubley, rreshterët Charles Ma
bbs, farmacist, Alfred Coote, shofer,
John
Thompson, punonjëshekurudhash,
Ernest Logan Brown, polic, Austin
Donnelly transportues qelqurinash
, dhe Richard Charles
Knee, nënpunës.

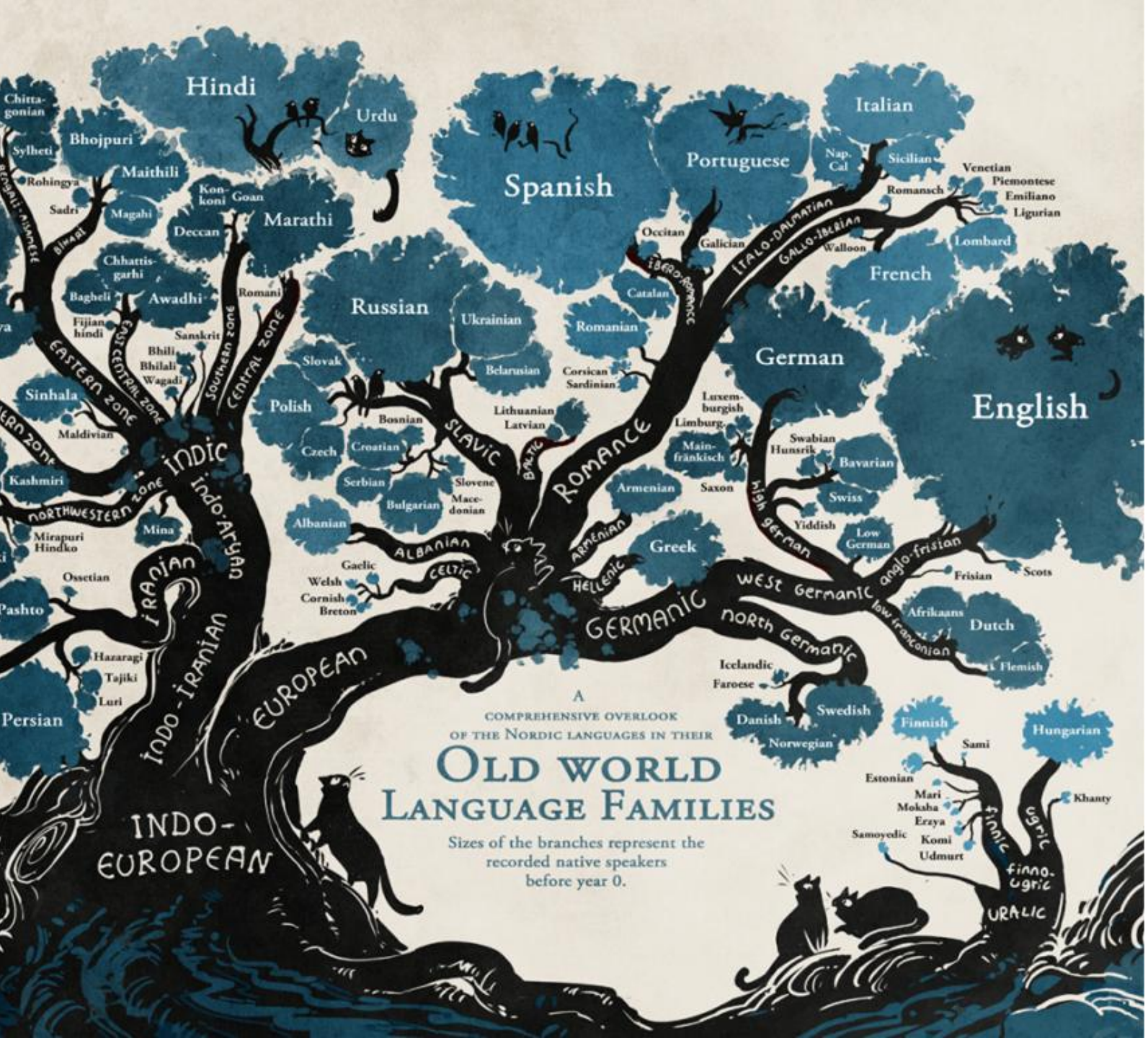

•SHQIPJA JONË NË FJALORIN E GJUHËVE TË BOTËS TË ANDREW DALBY – it

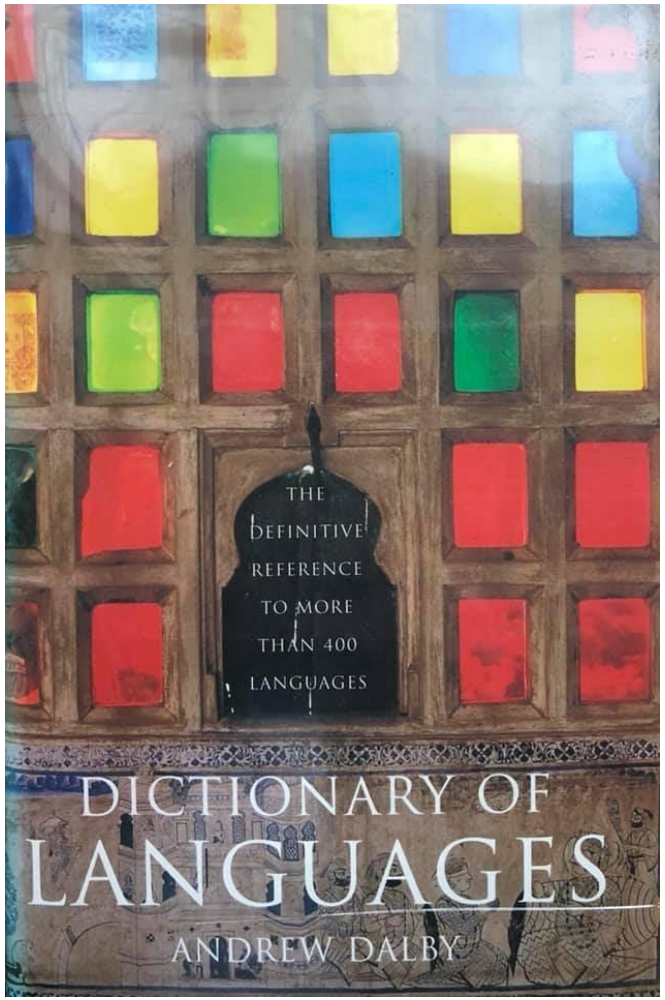

Gjuha Shqipe thotë Dalby, formon një degë të veçantë të gjuhëve Indo-europiane, krejt e ndryshme në zhvillimin e saj nga greqishtja dhe gjuhët tjera moderne fqinje. Ajo është gjuha zyrtare e Shqipërisë e folur edhe prej shumicës së banorëve të Kosovës dhe prej minoriteteve të vendosura prej kohësh në Itali dhe në Greqi. Emërtimi prej vendasve i gjuhës vjen nga emri i vetë vendit, pra Shqipërisë dhe gjuha quhet “Shqipe”. Ky është një emërtim i lashtë për atë vend i cili mbijeton me emrin që folësit e shqipes japin vetvetes, në Itali “Arbëresh”, në Greqi “Arvanitis” dhe në Ballkan emra të tillë si “Arnáut”.

1933 – VENDI QË ZURI SHQIPËRIA NË LIBRIN “BIBLIOTEKAT POPULLORE TË BOTËS”

POPULAR LIBRARIES OF THE WORLD

EDITED BY

ARTHUR E. BOSTWICK, Ph.D., LL.D.
Librarian, St. Louis Public Library

CHICAGO
AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION
1933

•Në pranverën e vitit 1931, thuhet në libër, Komiteti mbi Marrëdhëniet Ndërkombëtare të Shoqërisë Amerikane të Bibliotekave, i paraqiti një rekomandim Bordit të vet, ku përfshihej kërkesa për disa publikime mbi gjendjen e bibliotekave në vende të ndryshme të botës. Sugjerimi u mor në konsideratë, ndërsa si redaktor u zgjodh Dr. Arthur E. Bostwick, bibliotekar i shquar dhe autor i njohur në tërë botën.

•Dr. Bostwick dhe Dr. W. Bishop, Kryetar i Komitetit të Marrëdhënieve Ndërkombëtare, i drejtuan shtatëdhjetë vendeve të botës një kërkesë për përfshirjen e përshkrimit rreth bibliotekave të tyre popullore në atë botim voluminoz dhe prestigjioz. Dyzet e tetë vende të ftuara iu përgjigjën asaj kërkese. Shqipëria ishte e para, sipas rendit alfabetik, dhe këtë dhuratë asaj ia ofroi miku i saj, tashmë i njohur, Dr. Charles Telford Erickson, në cilësinë e drejtorit të Shkollës Shqiptaro–Amerikane të Bujqësisë në Kavajë, Shqipëri.

“HISTORIA E SKËNDERBEUT”
BRENDA HISTORISË SË PËRGJITHËSHME TË TURQVE
(Nga fillimi i familjes otomane deri në vitin 1603)
Studim mbi veprën e autorit anglez Richard Knolles, (1545 – 1610)
Mal Berisha

- **Richard Knolles**

- Richard Knolles (1545 – 1610) ka qenë një historian anglez i famshëm për shkrimet e tij për Perandorinë Osmane. Ai ka sjellë përshkrimin e parë më të plotë rreth saj në gjuhën angleze. Knolles ka lindur në një qytet anglez të quajtur Northamptonshire. Studimet i kreu në Kolegjin Linkoln në Oksford. Aty nga viti 1565 diplomoi dhe më vonë mori gradën shkencore në vitin 1570. Në vitin 1603 ai botoi “Historinë e Përgjithshme të Turqve” e cila u shoqërua nga shumë ribotime të tjera.

Regce Sultani titulos, Nilotica Memphis
Quos confert: erit hic inuidiosus honos.
Regna Tomombeo, Campson, cum rege reliquit:
Virtutis Selymus dicit id esse tuæ.

Reiect the Sultans titles, which proud *Memphis* doth thee show:
From such great honours oftentimes doth greatest danger grow.
That *Campson* with king *Tomombey* lost both their state and fame:
Vnto thy valour, *Selymus* doth yet ascribe the same.

Formam si spectes, nihil est formosius ista:
Pectoris & casti gratia rara fuit.
Sed dum dissimili vixit male iuncta marito:
Infelix misera morte perempta iacet.

RICH. KNOLLEVS.

If feature braue thou doest respect, thou canst none fairer see,
Nor in whose chast and constant brest could greater graces lie.
But whilst mismatcht she liu'd to mourne, enthrald to jealous braine,
Vnhappie she, with cruell hand was by her husband slaine.

But leauing this great Bassa with faire *Manto* vnto their rest, his course thus run, to returne againe vnto *Selymus*; who now come into SYRIA, was by letters from the Himbracor-Bassa or master of his horse (whom he had left vpon the frontiers of his kingdome to attend the motions of the Persians) aduertised, That the Persian preparations which had raised such a hoat rumour of wars in the beginning of Winter, was growne cold in the heat of Sommer: and that he had

I.B.TAURIS

Albania's Greatest Friend

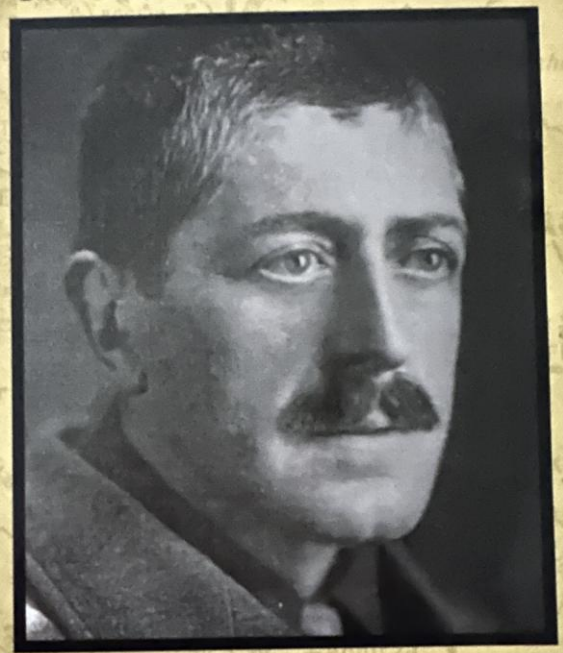

Aubrey Herbert and the Making of Modern Albania

Diaries and Papers 1904–1923

Edited by Bejtullah Destani and Jason Tomes
with a Preface by Noel Malcolm

'The most extraordinary combination of tenderness and gentleness, with the most insane gallantry that I have ever known – a sort of survivor from crusading times' John Buchan

I.B.TAURIS

www.ibtauris.com

In association with
The Centre for Albanian Studies

ISBN 978-1-84885-444-4

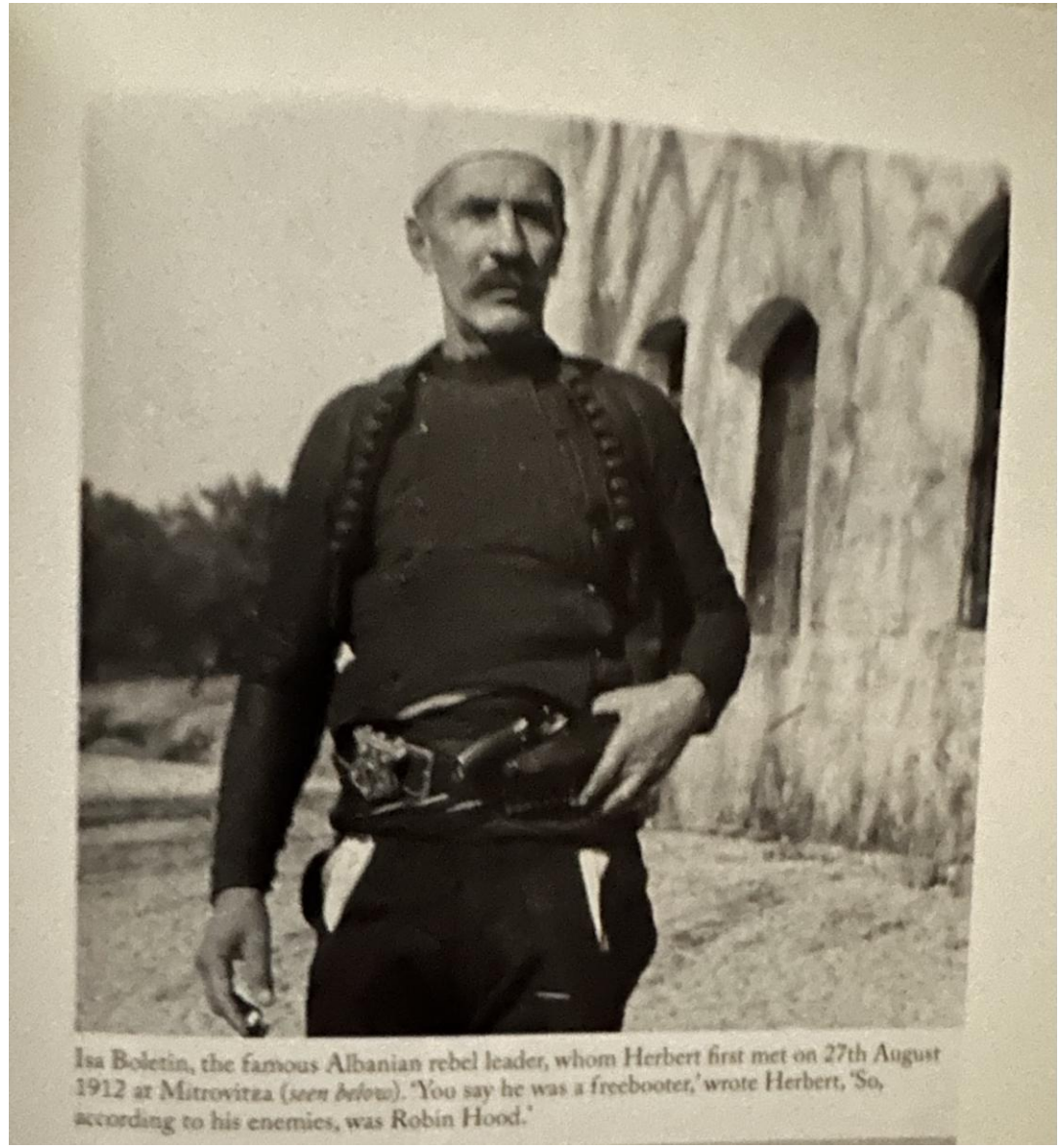

Isa Boletin, the famous Albanian rebel leader, whom Herbert first met on 27th August 1912 at Mitrovitza (*seen below*). 'You say he was a freebooter,' wrote Herbert, 'So, according to his enemies, was Robin Hood.'

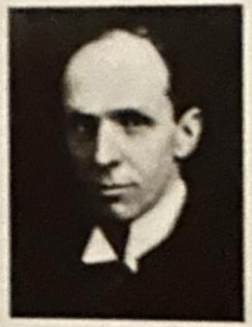

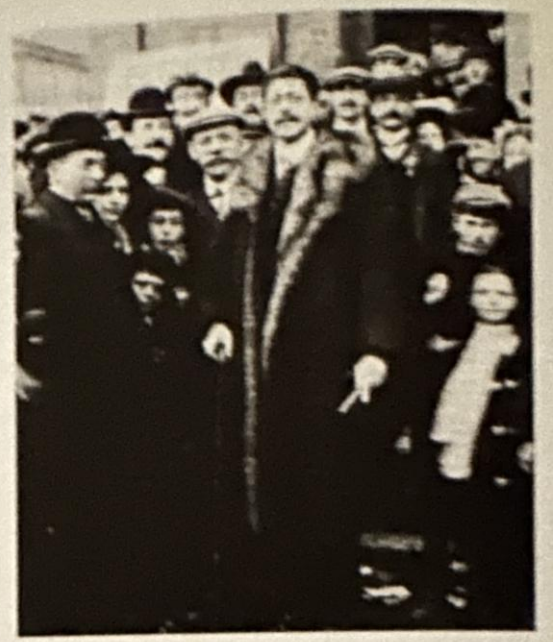

Above left: Mary Herbert, née Vesey, whom Herbert married in 1910.

Above: Electioneering in Yeovil in 1918. 'The House of Commons lost all its attraction for me.'

Left: Lord Robert Cecil, a close parliamentary colleague of Herbert, who played a major part in securing Albanian membership of the League of Nations in 1920.

Below: The tomb of Aubrey Herbert in St Nicholas' Church, Brushford, with an effigy sculpted by Cecil Howard.

Left: 28 Bruton Street, Herbert's home in London, as it looks today.

Below: Aubrey Herbert at a party in 1911, with Mrs Holtz. *(Percy Loraine Collection, The National Archives)*

Above: General Giacinto Ferrero, Italian Commander in Albania 1917-19. 'A great man,' thought Herbert, who was snubbed by his successor General Emilio Piacentini *(right)*.

Left: A minaret used as an observation post by Italian occupation troops in Albania during the First World War.

Below: Work on the Vlora aqueduct, one of many Italian war-time construction projects. 'The Italians have given Albania, who never had a master, material prosperity'.

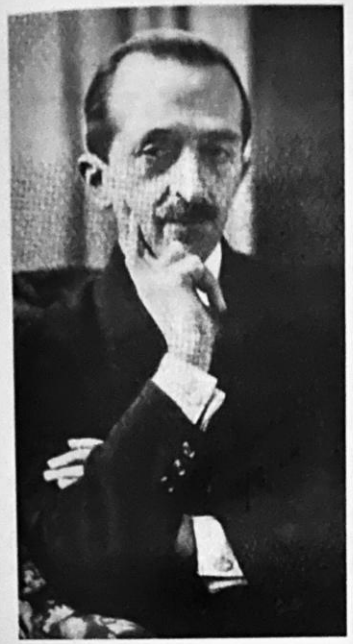

Above: Akif Pasha Biçaku and Monsignor Luigj Bumçi, Regents of Albania in 1920-21.

Left: Mehmed Konitza, the Albanian campaigner, politician, and diplomat who co-operated more closely with Herbert than any other. 'He has done most excellent work.' *(Patricia Swire)*

Right: Mihal Tourtoulis, who also presented the Albanian case to the Allies during and after the First World War, and served as one of four Regents of Albania 1920-21.

The Albanian Government's delegates to the Allied Great Powers, 27 August 1920: (seated, left to right) Pandeli Evangjeli, Mehmed Konitza, and Midhat Frashëri, with their staff (standing, left to right) Benedikt Blinishti (?), Milto Gura, and Dhimitër Berati.

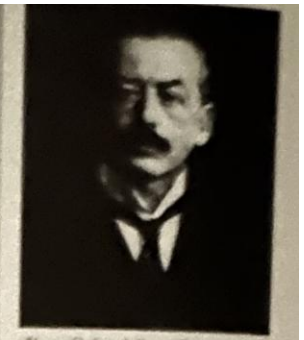

Above: Colonel (later General) George F. Phillips, President of the International Administration of Scutari 1913-14, Head of the British Military Mission to Albania 1918-20.

Left: Edith Durham, traveller, writer, and leading British Albanophil. 'She cuts her hair short like a man, has a cockney accent and a roving eye, is clever, aggressive and competitive but she has really done a lot for these people.' *(Marash)*

British officers of the International Force at Scutari (L to R): R.A.Colvin, H.G. Murray, Hartopp, F.C.W. Henley, Colonel Phillips, Colonel Granet, Captain Macdonald, Captain C. King, Sub-Lieutenant Fanrant.

Top: Valona, modern Vlora, seat of the Provisional Government 1912-13. 'The name of this place sounds the last thing in luxury and fertility. As a matter of fact it is a most miserable town, with only a wonderfully blue sea and a girdle of mountains to recommend.'

Above: Essad Pasha Toptani, who challenged the Provisional Government by proclaiming himself President in October 1913. 'He would be a misfortune to a much greater country than Albania.'

Left: Faik Konitza, Albanian nationalist, whom Herbert met in London and Scutari in 1913. 'An imp of mischief.'

The officers of the International Force at Scutari 1913-14: Austro-Hungarians, French, British, Germans, and Italians. *(Liddell Hart Centre for Military Archives)*

Villa Paget, Scutari, headquarters of the International Administration 1913-14, now a museum.

Admiral Sir Cecil Burney, President of the International Administration of Scutari in 1913. 'When Admiral Burney entered Scutari, …a well-known inhabitant said this was the best of days for the mountains since Christ was born.'

Above left: Ismail Kemal Bey Vlora, President of the Provisional Government of Albania 1912-13. 'If he was tortuous, it was because it was difficult to be straight in his position.'

Above right: Lord Lamington, Vice-President of the Albanian Committee.

Left: Metropole Buildings, formerly the Hotel Métropole, Northumberland Avenue, London, where Herbert's Albanian Committee first met on 17 December 1912.

Above: Sir Edward Grey, British Foreign Secretary 1905-16. 'We have been very lucky to have him.'

Above Left: The Hon Aubrey Herbert as a young man, c.1900.

Above Right: Kyazim Kukeli, his Albanian servant, in national costume, c.1905. Herbert wrote, 'If I have any understanding of this people, it is to him that I owe it.'

Pixton Park, near Dulverton, Somerset, the country home of Aubrey Herbert.

Three of the towns in Kosova visited by Herbert in the last years of the Ottoman Empire. He was in Prizren (top) in May 1907 and Ipek (middle) in January 1909. Mitrovitza railway station (bottom) was the terminus of the line from Constantinople (now Istanbul).

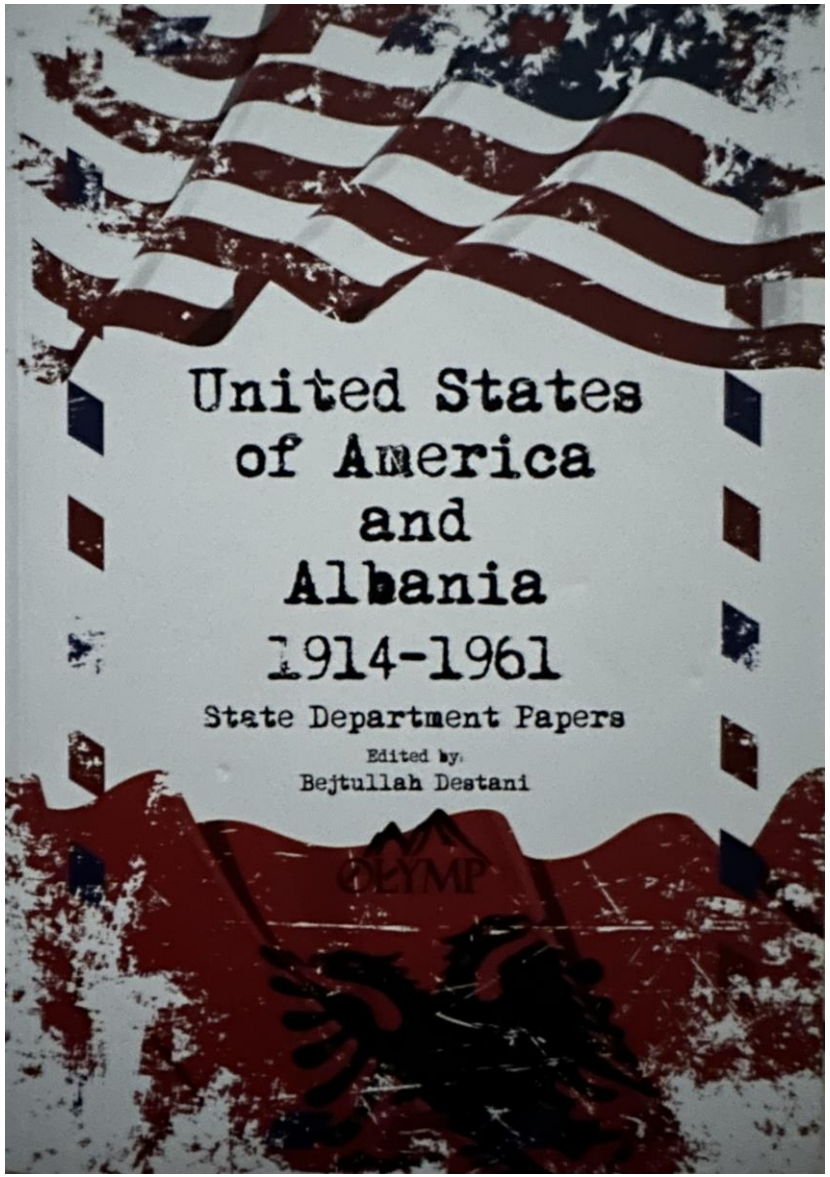
United States
of America
and
Albania
1914-1961
State Department Papers
Edited by
Bejtullah Destani
OLYMP

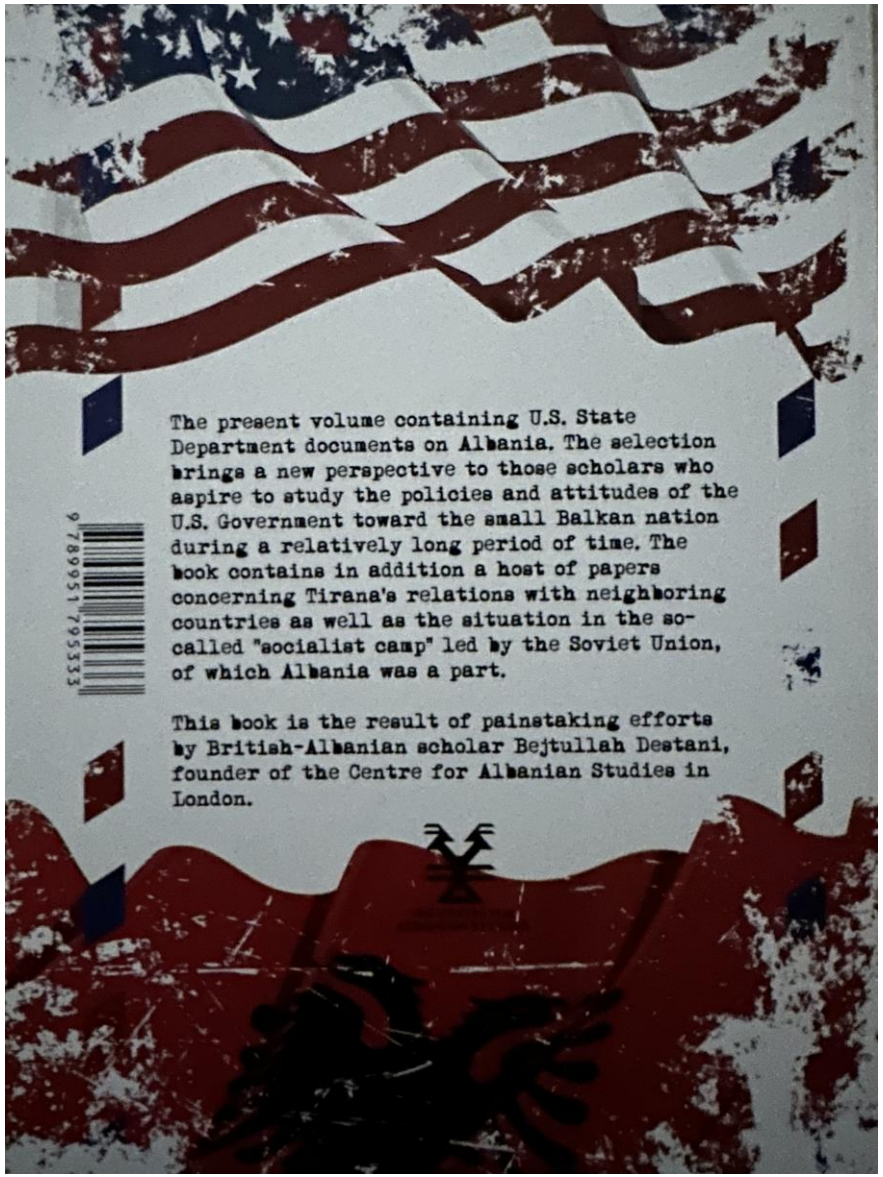
The present volume containing U.S. State Department documents on Albania. The selection brings a new perspective to those scholars who aspire to study the policies and attitudes of the U.S. Government toward the small Balkan nation during a relatively long period of time. The book contains in addition a host of papers concerning Tirana's relations with neighboring countries as well as the situation in the so-called "socialist camp" led by the Soviet Union, of which Albania was a part.
This book is the result of painstaking efforts by British-Albanian scholar Bejtullah Destani, founder of the Centre for Albanian Studies in London.

DOSJA AMERIKANE *për* **SHQIPËRINË KOMUNISTE**

Pikërisht kjo përmbledhje dokumentesh të studiuesit të njohur të arkivave në botë, që kanë material që lidhet me Shqipërinë, Bejtullah Destani, përbën një dëshmi ndryshe dhe origjinale, këtë radhë e nxjerrë nga Fondi "Europa e Lirë", RFE në SHBA.

Një prurje me vlera dhe me rëndësi. Është vëzhguar, marrë informacion dhe çertifikuar dekada e parë e diktaturës komuniste në Shqipëri, e arkivuar në superfuqinë e botës, në shtetin me të lirë dhe më demokratik.

Ato kanë vërtetësinë institucionale të vendit që i ruan, janë dëshmi e kohës.

Kujtesa e të vërtetave është kulturë dhe ajo s'mund të zbehet e të bëhet thjeshtë e kaluar, histori a të zhbëhet fare, por është gjithnjë aktualitet gjenerues. Të dimë ç'është bërë keq e ç'ishte krim, që të forcojmë edukatën kombëtare për të bërë më të mirën.

VISAR ZHITI

Çmimi: 17 € • 2000 Lekë

ISBN 978-9951-28-247-5

9 789951 282475

- HERMAN BERNSTEIN
Ambasador i ShBA – ve në Mbretërinë Shqiptare 1930 – 1933

Shkrime rreth – HERMAN BERNSTEIN Ambasador i ShBA – ve në Mbretërinë Shqiptare 1930 – 1933

Herman Bernstein, mik i Presidentit të 31 i ShBA – ve, Herbert Hoover, të cilit i kushtoi librin:

"The man who brought America to the World."

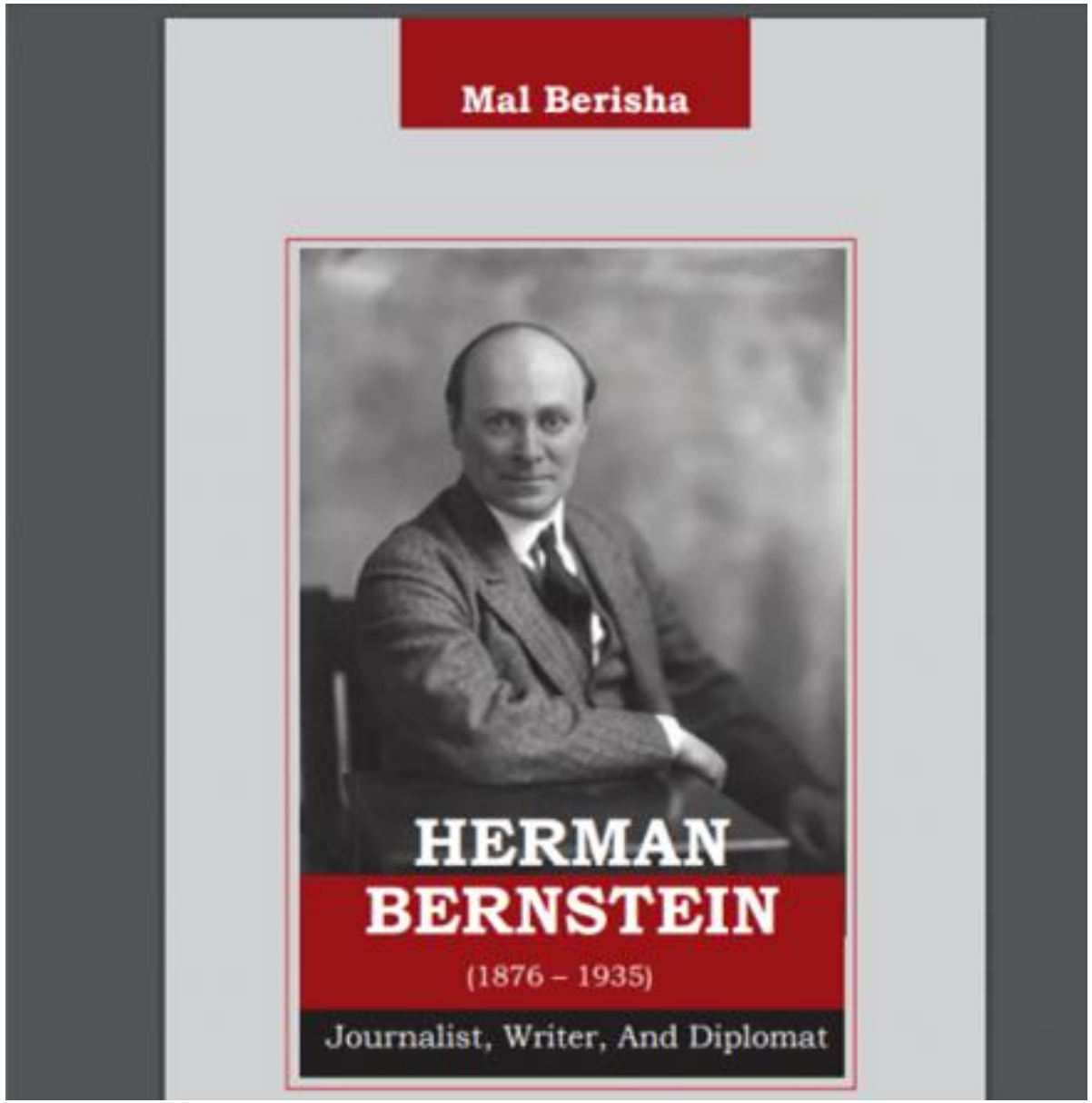
Mal Berisha
HERMAN BERNSTEIN
(1876 – 1935)
Journalist, Writer, And Diplomat

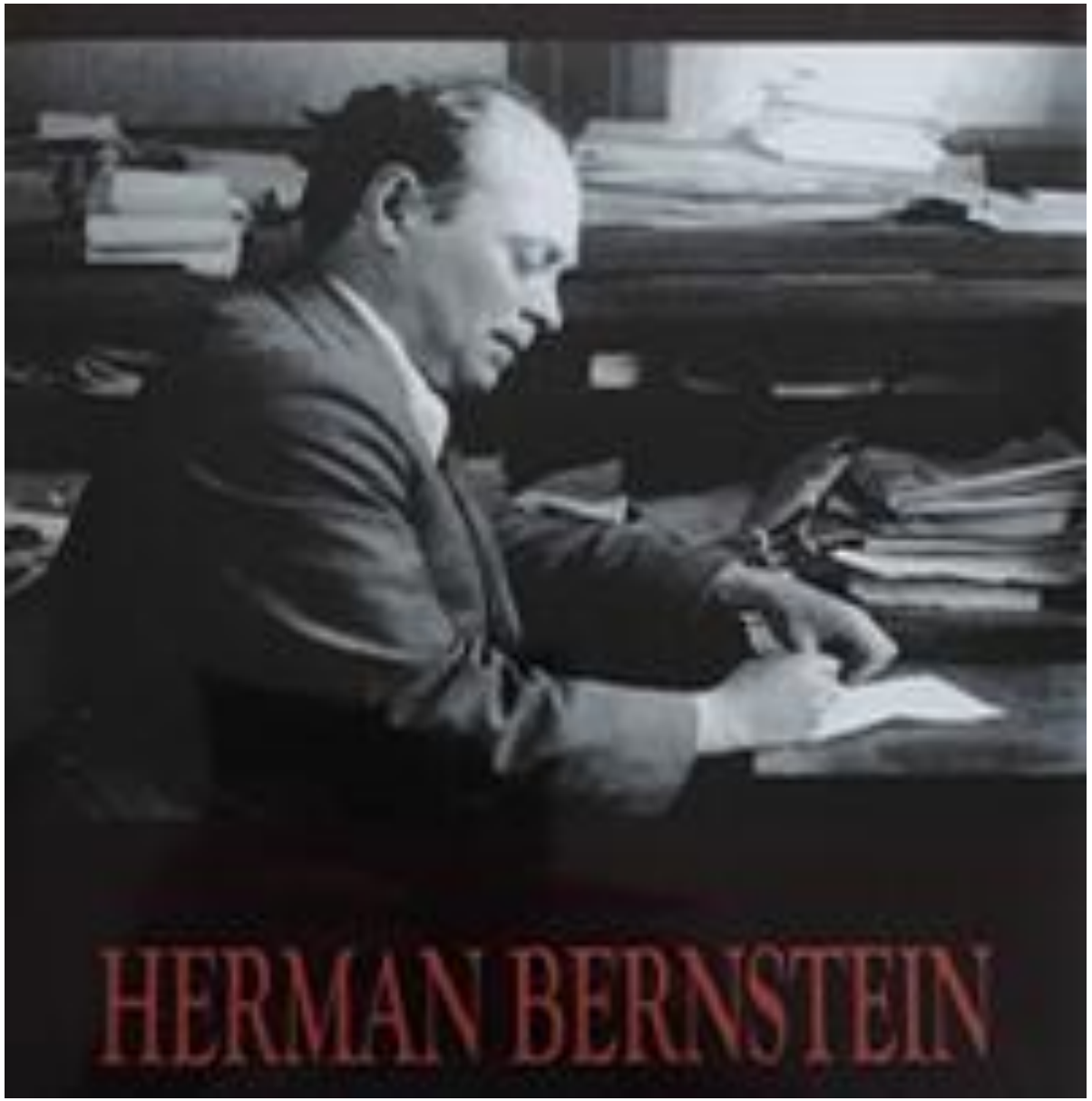
HERMAN BERNSTEIN

THE UK - ALBANIA RELATIONS
A HISTORICAL AND CONTEMPORARY OVERVIEW
100 YEARS OF DIPLOMATIC RELATIONS (1922-2022)
By Mal Berisha
March 2022
WFD
UK Government

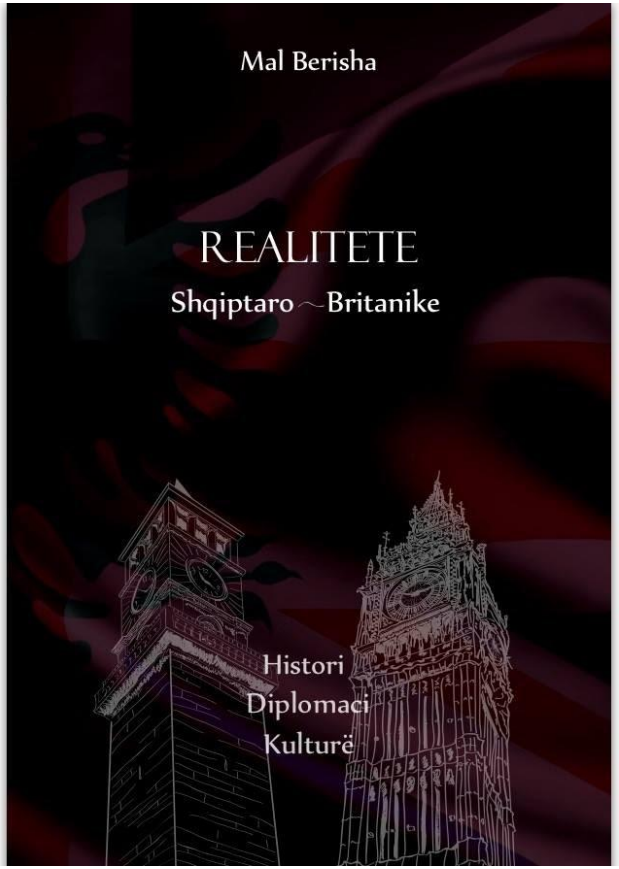
Mal Berisha
REALITETE
Shqiptaro ~ Britanike
Histori
Diplomaci
Kulturë

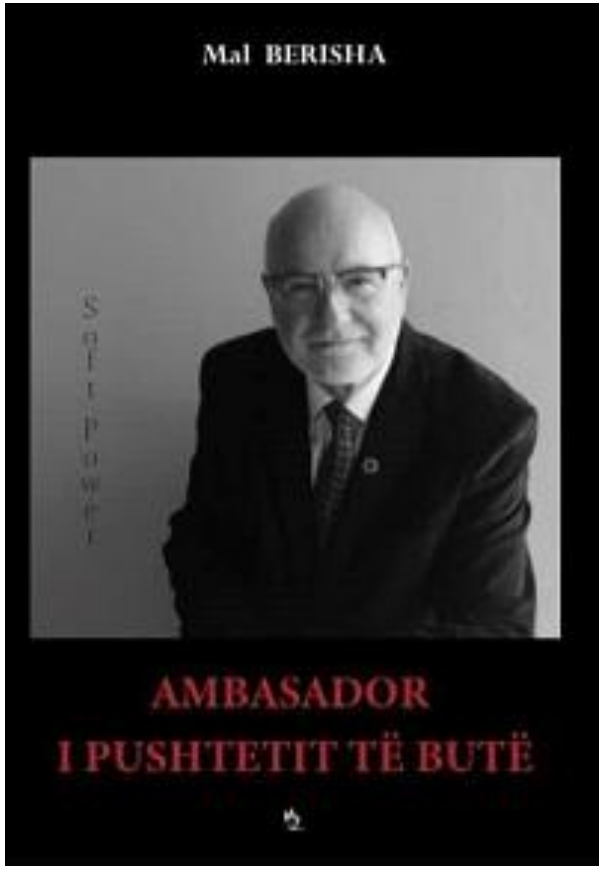
Mal BERISHA
AMBASADOR
I PUSHTETIT TË BUTË

Noel Malcolm për Shqiptarët

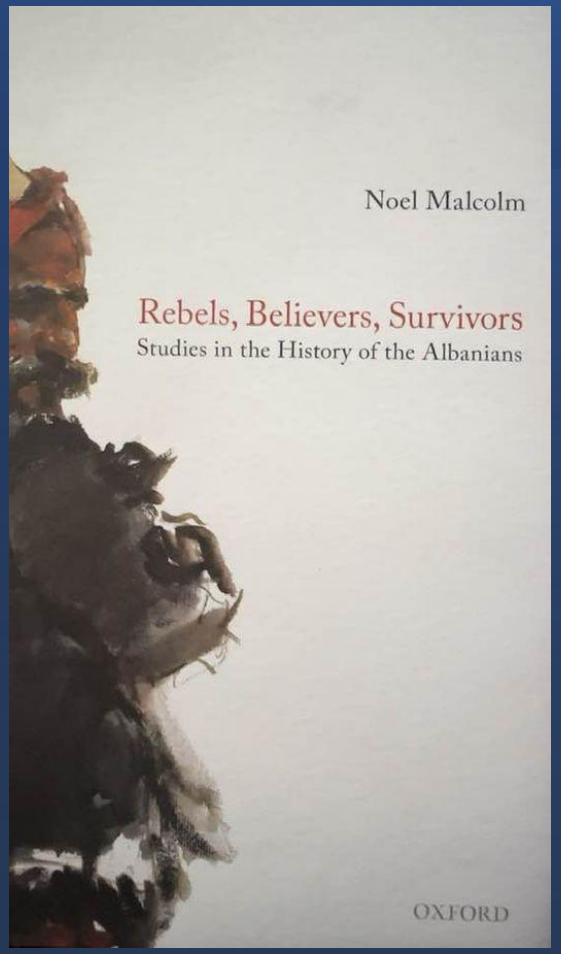
Noel Malcolm
Rebels, Believers, Survivors
Studies in the History of the Albanians
OXFORD

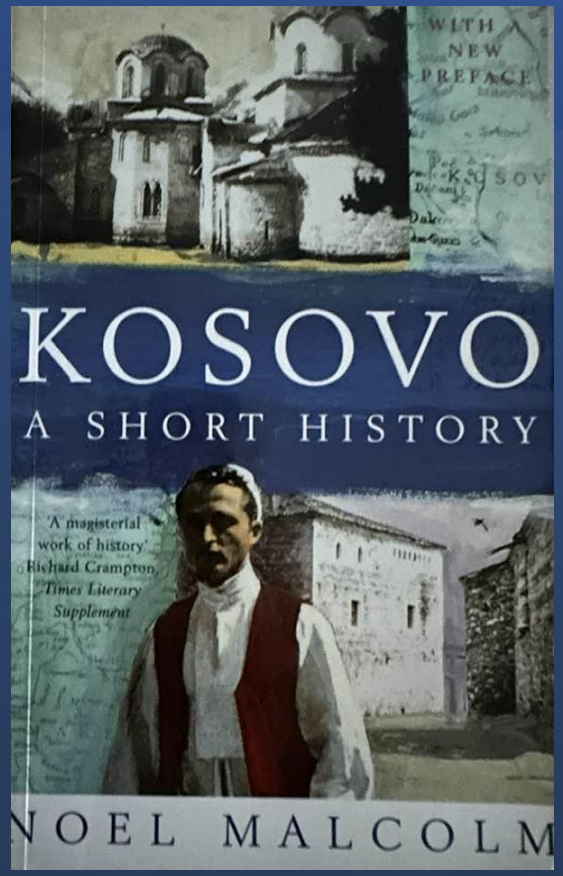
WITH A NEW PREFACE
KOSOVO
A SHORT HISTORY
'A magisterial work of history' Richard Crampton, Times Literary Supplement
NOEL MALCOLM

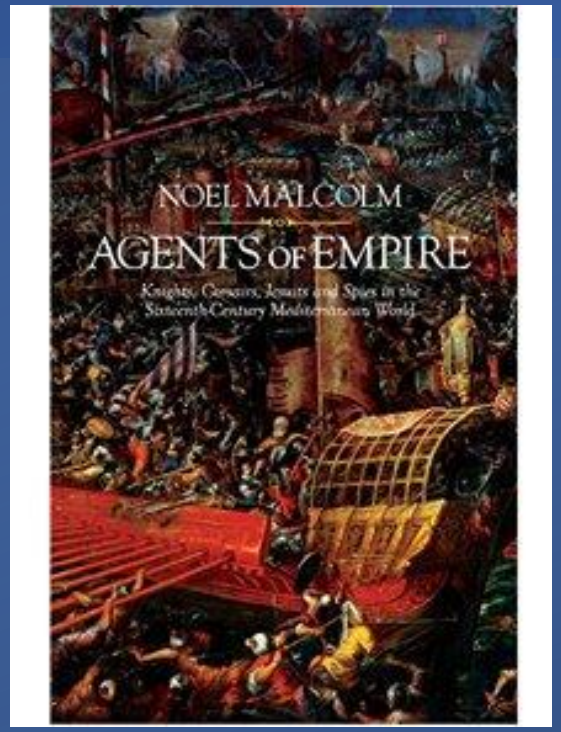
NOEL MALCOLM
AGENTS OF EMPIRE
Knights, Corsairs, Jesuits and Spies in the Sixteenth-Century Mediterranean World

RTK 3
LIVE
RTK
LIVE
DOKUMENTAR PËR HISTORIANIN NOEL MALCOLM
Për nder të veprimtarisë së tij, shfaqet premiera e filmit dokumentar për Kosovën dhe shqiptarët

RTK 1
LIVE
Mirëmëngjesi
Kosovë
DOKUMENTARI PËR MALCOLM DHE VEPRËN E TIJ PËR KOSOVËN E SHQIPTARËT

Noel Malcolm
në Kosovë
Biblioteka Kombëtare e Kosovës
RTK
LIVE
DOKUMENTAR PËR HISTORIANIN NOEL MALCOLM
Për nder të veprimtarisë së tij, shfaqet premiera e filmit dokumentar për Kosovën dhe shqi

DOKUMENTAR PËR SIR NOEL MALCOLM
KTHEHET NË PRISHTINË HISTORIANI QË ZGJOI PERENDIMIN PËR KOSOVËN
Play (k)

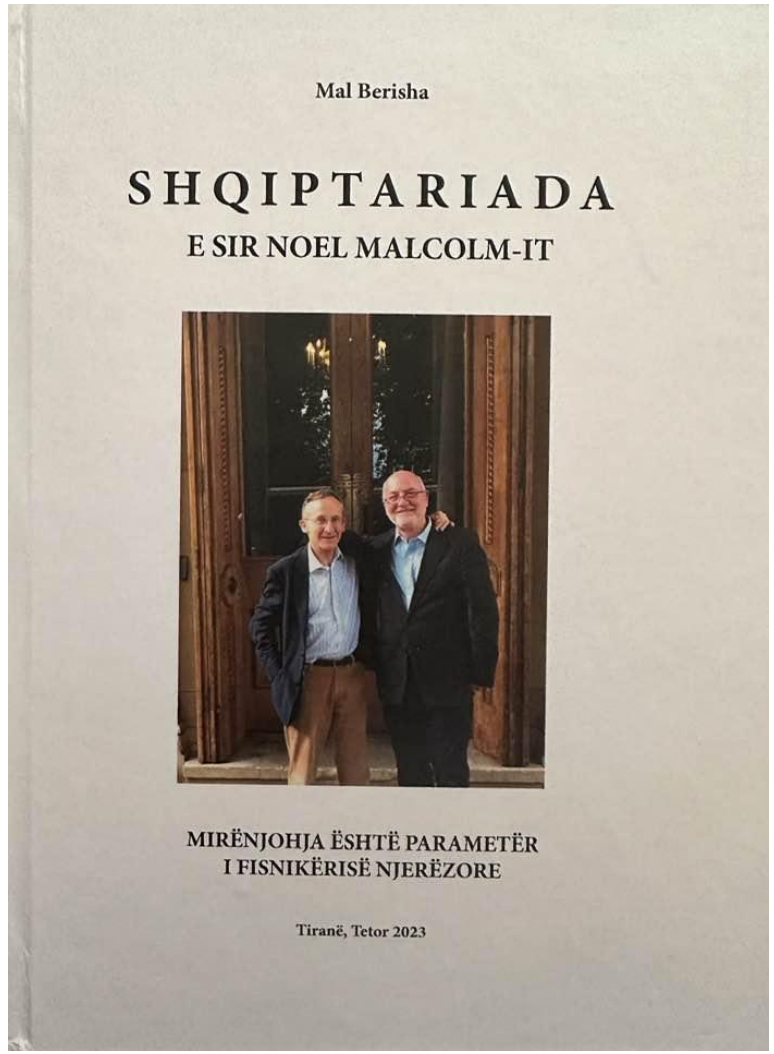
Mal Berisha
SHQIPTARIADA
E SIR NOEL MALCOLM-IT
MIRËNJOHJA ËSHTË PARAMETËR
I FISNIKËRISË NJERËZORE
Tiranë, Tetor 2023

Mal Berisha

SIR NOEL MALCOLM'S
ALBANIANADA

GRATITUDE IS THE PARAMETER
OF HUMAN NOBILITY

Tiranë, October 2023

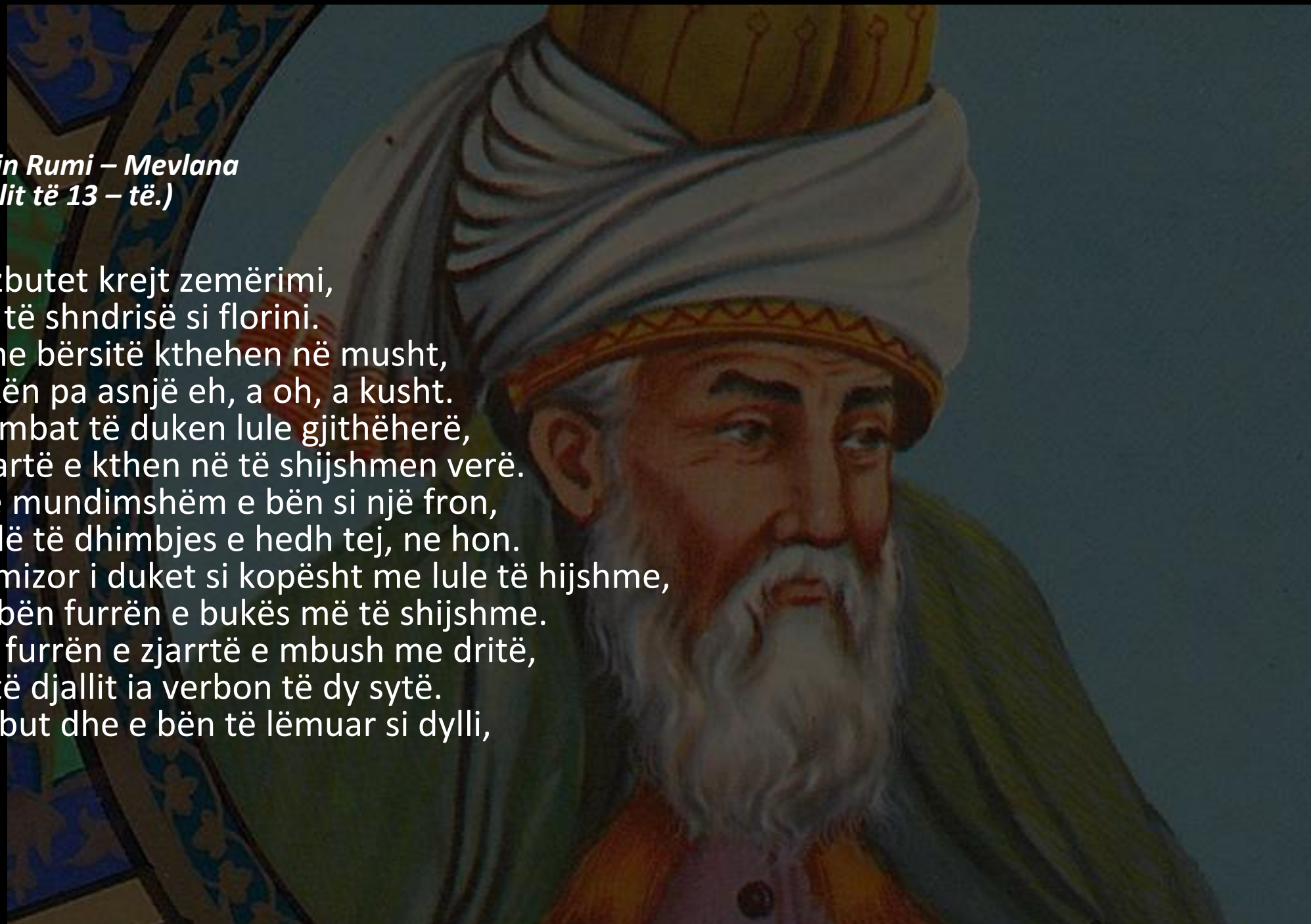

•P R E J D A S H U R I S Ë

•***Vargje nga Xhelaledin Rumi – Mevlana***
(Poet Persian i shekullit të 13 – të.)

•Dashuria bën të zbutet krejt zemërimi,
Ajo e bën bronxin të shndrisë si florini.
Prej dashurisë edhe bërsitë kthehen në musht,
Ndërsa dhimbja ikën pa asnjë eh, a oh, a kusht.
Dashuria i bën gjëmbat të duken lule gjithëherë,
Dhe uthullën e thartë e kthen në të shijshmen verë.
Dashuria, Kryqin e mundimshëm e bën si një fron,
Dhe barrën e rëndë të dhimbjes e hedh tej, ne hon.
Dashurisë, burgu mizor i duket si kopësht me lule të hijshme,
E kopshtin vetë e bën furrën e bukës më të shijshme.
Është dashuria që furrën e zjarrtë e mbush me dritë,
Dashuria edhe vetë djallit ia verbon të dy sytë.
Dashuria gurin e zbut dhe e bën të lëmuar si dylli,

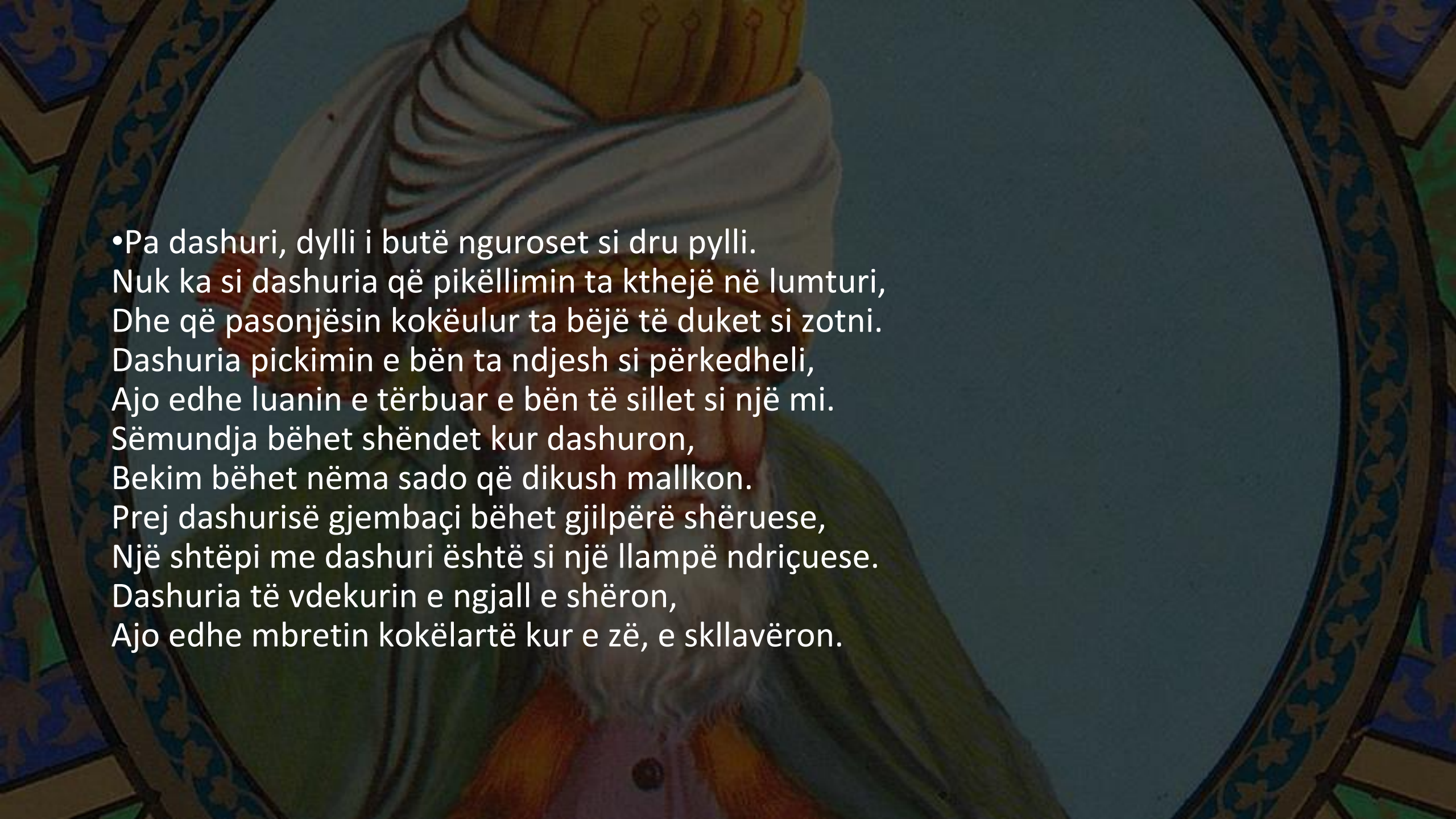

•Pa dashuri, dylli i butë nguroset si dru pylli.
Nuk ka si dashuria që pikëllimin ta kthejë në lumturi,
Dhe që pasonjësin kokëulur ta bëjë të duket si zotni.
Dashuria pickimin e bën ta ndjesh si përkedheli,
Ajo edhe luanin e tërbuar e bën të sillet si një mi.
Sëmundja bëhet shëndet kur dashuron,
Bekim bëhet nëma sado që dikush mallkon.
Prej dashurisë gjembaçi bëhet gjilpërë shëruese,
Një shtëpi me dashuri është si një llampë ndriçuese.
Dashuria të vdekurin e ngjall e shëron,
Ajo edhe mbretin kokëlartë kur e zë, e skllavëron.

Faleminderit!

Mal Berisha

www.Malberisha.com